

www.mevzuattakip.com.tr

Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması

Milletlerarası sivil havacılık anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındadır.

Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması

BİLGİ

Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Kanun No: 4749

Kabul Tarihi: 05/06/1945

Resmi Gazete Tarihi: 12/06/1945

Resmi Gazete Sayısı: 6029

Madde 1 - 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLETLERARASI SİVİL HAVACILIK ANLAŞMASI

BİRİNCİ KISIM : Hava Seyrüseferi

FASIL I - Umumi esaslar ve konvansiyonun tatbiki

Madde 1 - Hakimiyet

Akit Devletler, devletlerin ülkeleri üstündeki hava sahası üzerinde tam ve münhasır hakimiyeti haiz olduklarını kabul ederler.

Madde 2- Ülke

Bu konvansiyon anlamında bir devletin ülkesinden maksat o devletin hakimiyeti, hükümranlılığı, himayesi veya mandası altında

bulunan arazi ile ona bitişik bulunan kara sularıdır.

Madde 3 - Sivil hava nakil vasıtası ve Devlet hava nakil vasıtası

a) Bu konvansiyon yalnız sivil hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olup Devlet hava nakil vasıtalarına tatbik olunmaz;

b) Askeri, Gümrük ve Zabıta hizmetlerinde kullanılan hava nakil vasıtaları Devlet hava nakil vasıtası sayılır;

c) Akit Devletlerden birine ait bir devlet hava nakil vasıtası ancak hususi bir anlaşma veya sair suretle salahiyet verilmiş olduğu takdirde ve bu salahiyetin şartlarına uygun olarak diğer bir Devletin ülkesi üzerinden uçabilir veya o devlet ülkesine inebilir.

"c) Hususi bir anlaşma veya diğer suretle salahiyet verilmiş olmadıkça Akit Devletlerden birine ait bir Devlet hava nakil vasıtası diğer bir Devletin ülkesi üzerinden uçamaz veya o Devlet ülkesine iniş yapamaz, bu uçuş ve iniş verilen salahiyet şartları dairesinde cereyan eder."

d) Akit Devletler, Devlet hava nakil vasıtaları için nizamlar vazederken sivil hava nakil vasıtalarının seyrüseferinin emniyetini gözönünde bulundurmayı taahhüt ederler.

Madde 4 - Sivil havacılığın suiistimali

Akit Devletlerden her biri sivil havacılığı bu konvansiyonun gaye ve hedefleriyle kabili telif olmıyan maksatlar için kullanmamayı kabul ederler.

FASIL II - Akit Devletlerin ülkesi üzerinden uçuş

Madde 5 - Tarifersiz uçuş hakkı

Akit Devletlerden her biri diğer Akit Devletlere ait olup tarifeli milletlerarası servislerde çalışamıyan hava nakil vasıtalarının bu konvansiyon ahkâmına riayet şartıyla önceden müsaade alınmasına lüzum kalmaksızın ülkesi dahiline girmek veya ülkesi üzerinden durmadan uçmak ve seyrüseferden gayri maksatlarla iniş yapmak hakkını tanırlar. Şu kadar ki, ülkesi üzerinden uçulan Devletlerin iniş talebinde bulunmak hakkı mahfuzdur. Bununla beraber Akit Devletler uçuş emniyeti mülahazalarıyla, muvasalası müşkül olan veya kafi seyrüsefer teshilatı bulunmıyan mıntakalar üzerinden uçacak olan hava nakil

vasıtalara muayyen yollar takip etmelerini veya hususi müsaade istihsal eylemelerini talep etmek hakkını muhafaza ederler.

Bu kabil hava nakil vasıtaları tarifeye bağlı beynelmilel servislerden gayri seferlerde ücret veya kira ile yolcu, yük veya posta taşımakta bulunduğu takdirde, 7 nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla yolcu, yük veya posta almak veya boşaltmak imtiyazını haiz bulunacaktır. Bu alma veya boşaltma ülkesi üzerinde vukubulan Devletin lüzum gördüğü nizam, şartlar veya tahdidatı vazetmek hakkı mahfuzdur.

Madde 6 - Tarifelenmiş hava servisleri

Tarifeli beynelmilel hava servisleri ancak hususi müsaade veya o Devletten başka suretle salahiyet almış olmak ve ancak bu müsaade veya salahiyet hükümlerine riayet şartıyla Akit Devletlerden birinin ülkesi üzerinden veya ülkesi dahilinde işliyebilirler.

Madde 7 - Kabotaj

Akit Devletlerden her biri ülkesi dahilindeki bir noktadan ülkesi dahilinde diğer bir noktaya ücret veya kira mukabilinde yolcu, yük veya posta taşımak müsaadesini sair Akit Devletlerin hava nakil vasıtalarına vermemek hakkını haizdir. Akit Devletlerden her biri böyle bir imtiyazı diğer bir Devlete veya diğer bir Devletin hava yoluna inhisar şeklinde bahşetmemeyi ve diğer bir Devletten inhisar şeklinde böyle bir imtiyazı kabul etmemeyi taahhüt eder.

Madde 8 - Pilotsuz hava nakil vasıtası

Pilotsuz uçabilen hava nakil vasıtaları ancak hususi salahiyet verilmiş olmak ve bu salahiyet hükümlerine riayet etmek şartıyla Akit Devletlerden birinin ülkesi üzerinden uçabilir. Akit Devletlerden her biri pilotsuz uçabilen böyle bir nakil vasıtasının sivil hava nakil vasıtalarına açık olan sahalardaki uçuşunu sivil hava nakil vasıtalarına tehlike teşkil etmiyecek şekilde kontrol etmeyi taahhüt eder.

Madde 9 - Memnu mıntıklar

a) Akit Devletlerden her biri askeri zaruret veya ammenin emniyeti icabı olarak başka Devletlerin hava nakil vasıtalarının, ülkesinin muayyen sahaları üzerinden uçuşmasını tahdit veya menedebilir, şu kadar ki ülkesi bahis mevzuu olan Devlete ait olup beynelmilel tarifeli hava servislerinde çalışan nakil vasıtalarıyla diğer Akit Devletlere ait olup aynı servislerde çalışan nakil vasıtaları arasında bir fark gözetilmeyecektir. Bu memnu mıntıkların vüsat ve mahalleri itibariyle hava seyrüseferini lüzumsuz yere ihlal etmiyecek derecede makul olmaları lazımdır. Akit Devletlerden birinin ülkesi dahilindeki bu gibi memnu mıntıklarla bunlarda bilahare yapılacak değişikliklere ait tarif ve planların mümkün olduğu kadar çabuk diğer Akit Devletlere ve beynelmilel sivil

havacılık teşkilatına bildirilmeleri lazımdır.

b) Akit Devletlerden her biri istisnai şartlar altında veya fevkalade haller devamınca yahut ammenin emniyeti icabı olarak ülkesinin tamamı veya bir kısmı üzerinden uçulmasını, o andan itibaren hüküm ifade etmek üzere muvakkaten tahdit veya menetmek hakkını da mahfuz tutarlar: Şu kadar ki bu men ve tahditlerin, tabiiyet bakımından bir fark gözetmeksizin bütün diğer Devletlerin nakil vasıtalarına tatbiki şarttır.

c) Akit Devletlerden her biri, yukarda (a) ve (b) bentlerinde yazılı mıntakalara giren herhangi bir nakil vasıtasını, mümkün olan en kısa bir zaman içinde ülkesi dahilinde göstereceği bir hava limanına inmeğe davet edebilir.

Madde 10 - Gümrüklü hava limanlarına iniş

Bu konvansiyon ahkamına veya hususi bir salahiyete müsteniden hava nakil vasıtalarının Akit Devletlerin ülkesi üzerinden durmadan geçebilecekleri haller müstesna, Akit Devletlerden birinin ülkesine giren nakil vasıtaları, o Devletin nizamları icabettirdiği takdirde, gümrük ve diğer muayenelerin yapılabilmesi için o Devlet tarafından tayin olunacak bir hava limanına inmeye mecburdurlar. Akit Devletlerden birinin ülkesinden ayrılan nakil vasıtasının da bu şekilde tayin edilmiş gümrüklü bir hava limanından hareket etmesi lazımdır. Bu suretle tayin olunan bütün havalimanlarına ait tafsilatın o Devlet tarafından neşri ve diğer bütün Akit Devletlere tebliğ edilmek üzere bu konvansiyonun II nci kısmında kurulmuş bulunan beynelmilel sivil havacılık teşkilatına bildirilmesi lazımdır.

Madde 11 - Hava nizamlarının tatbik kabiliyeti

Bu konvansiyon ahkamına halel gelmemek şartıyla, Akit Devletlerden birinin beynelmilel hava seyrüseferinde çalışan nakil vasıtalarının o Devletin ülkesine girip çıkmasına veya ülkesi dahilinde bulunduğu müddetçe böyle bir nakil vasıtasının işlemesi ve seyrüseferine müteaallik kanun ve nizamları tabiiyet farkı gözetmeksizin bütün Akit Devletlerin hava nakil vasıtalarına tatbik olunacak ve mezkur hava nakil vasıtaları tarafından giriş ve çıkışta ve o memleketin ülkesi üzerinde bulunduğu müddet zarfında bu kavanin ve nizamata riayet edilecektir.

Madde 12 - Uçuş kaideleri

Akit Devletlerden her biri, ülkesi üzerinden uçan veya ülkesi dahilinde manevra yapan her nakil vasıtasıyla, nerde bulunursa bulunsun kendi tabiiyet işaretini taşıyan her nakil vasıtasının, hava nakil vasıtalarının uçuş ve manevralarına müteaallik olup orada yürürlükte bulunan kaide ve nizamlara riayet edeceğini teminat altına alacak tedbirler ittihazını taahhüt eder. Akit Devletlerden her biri bu husustaki nizamlarını zaman zaman bu konvansiyona müsteniden vazolunacak nizamlara mümkün olduğu kadar

benzetmeyi taahhüt eder. Akit Devletlerden her biri tatbiki icabeden nizamlara riayet etmeyen şahısları cezalandırmayı taahhüt eder.

Madde 13 - Giriş

Akit Devletlerin, girişe gümrükten çıkışa, muhacerete, pasaporta, gümrüğe ve karantinaya taalluk eden nizamlar gibi yolcu, mürettebat ve yükün ülkesi dahiline girmesi ve ülkesinden çıkması hususlarına mütaallik kanun ve nizamları ülkeye giriş veya ülkeden çıkışta veya ülkede buldukları sırada o yolcu, mürettebat ve yük hakkında tatbik olunur.

Madde 14 - Hastalıkların sirayetini önlemek

Akit Devletlerden her biri kolera, salgın halinde tifüs, çiçek, sarı humma, veba... ve Akit Devletlerin zaman zaman tasrihini kararlaştıracakları diğer sari hastalıkların hava seyrüseferi yoluyla yayılmasını önlemek için müessir tedbirler almayı taahhüt eder ve bu maksatla Akit Devletler hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olan sıhhi tedbirlere müteallik beynelmilel nizamlara alakalı makamlarla sıkı istişarede bulunurlar. Bu gibi istişareler bu mevzua mütaallik olmak üzere mevcut olup Akit Devletlerin de imza etmiş bulunabilecekleri beynelmilel konvansiyonların tatbikına engel teşkil etmez.

Madde 15 - Hava limanı harçları ve benzer harçlar

Akit Devletlerden birine ait olup milli nakil vasıtalarının istifadesi için umuma açılmış bulunan hava limanlarının, 68 inci madde hükümleri mahfuz kalmak üzere, diğer bütün Akit Devletlerin nakil vasıtalarına aynı şartlar altında açık bulundurulması mecburidir.

Aynı müsavi şartlar bütün Akit Devletlerin nakil vasıtalarının, radyo ve meteorolojik servisler de dahil hava seyrüseferinin emniyeti ve süratle cereyanı bakımından umumun istifadesine tahsis edilmiş bulunan her türlü hava seyrüseferi kolaylıklarından istifade etmeleri hususunda da tatbik olunur.

Bu gibi havalimanları ve hava seyrüsefer tesisatından diğer Akit Devletlere ait nakil vasıtalarının istifadesi mukabilinde alınabilecek veya alınmasına müsaade edilebilecek olan harçlar:

a) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışmayan hava nakil vasıtaları için, müşabih işletmelerde çalışan aynı sınıftaki milli hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan,

b) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışan hava nakil vasıtaları için, müşabih beynelmilel hava servislerinde çalışan milli hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan fazla olamaz.

Bütün bu gibi harçların neşir ve beynelmilel sivil havacılık teşkilatına tebliğ edilmeleri lazımdır. Şu kadar ki alakalı Akit Devletlerden birinin talebi halinde havalimanları ve diğer kolaylıklardan istifade için alınan harçlar konsey tarafından gözden geçirilir ve konsey, alakalı Devlet veya Devletler tarafından nazarı itibara alınmak üzere bu husustaki raporunu tavsiyeleriyle birlikte onlara bildirir. Akit Devletlerden hiç biri sırf diğer Akit Devletlerden birine ait bir nakil vasıtasının veya onda bulunan şahıslar veya eşyanın transit olarak kendi ülkesinden geçiş veya ülkeye giriş veya çıkışı üzerinden ücret, resim veya herhangi bir harç alamaz.

Madde 16 - Hava nakil vasıtasının aranması

Akit Devletlerin salahiyyetli makamları haddinden fazla gecikmeye sebebiyet vermeksizin diğer Akit Devletlerin hava nakil vasıtalarını muvasalat veya hareketlerinde aramak ve bu konvansiyonda tarif olunan diğer vesikaları muayene etmek hakkını haizdirler.

FASIL III - Hava nakil vasıtasının tabiiyeti

Madde 17 - Hava nakil vasıtalarının tabiiyeti

Hava nakil vasıtaları tescil edildiği Devletin tabiiyetini haizdir.

Madde 18 - Çifte tescil

Bir hava nakil vasıtasının birden ziyade Devlete tescili muteber değildir, fakat tescilin bir Devlettten diğerine nakli caizdir.

Madde 19 - Tescilin tabi olduğu milli kanunlar

Bir nakil vasıtasının Akit Devletlerden herhangi birinde tescili veya sicil kayıtlarının nakli o Devletin kanun ve nizamlarına uygun olarak cereyan eder.

Madde 20 - İşaretlerin vaz'ı

Beynelmilel hava seyrüseferine iştirak eden her hava nakil vasıtası kendi tabiiyet ve tescil işaretlerini taşımak mecburiyetindedir.

Madde 21 - Tescilin ihbarı

Akit Devletlerden her biri, talep üzerine diğer Akit Devletlerden herhangi birine veya Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatına o Devlette tescil edilmiş bulunan muayyen herhangi bir hava nakil vasıtasının tescili ve mülkiyeti hakkında malûmat vermeyi taahhüt eder. Bundan başka Akit Devletlerden her biri Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatının vazedebileceği esaslar dairesinde bu teşkilata raporlar vermeye ve o Devlette tescil edilmiş bulunan beynelmilel hava seyrüseferinde işlemesi mutata olan

hava nakil vasıtalarının mülkiyeti ve kontrolü hakkında elde edilebilen hususları bildirmeye mecburdur. Beynelmillel Sivil Havacılık Teşkilatı, bu suretle elde ettiği malumatı, talepleri üzerine diğer Akit Devletlere de bildirmeye mecburdur.

FASIL IV - Hava seyrüseferini kolaylaştırıcı tedbirler

Madde 22 - Formalitelerin kolaylaştırılması

Akit Devletlerden her biri, Akit Devletlerin ülkeleri arasında hava nakil vasıtasıyla yapılan seyrüseferleri kolaylaştırmak ve hususiyle muhaceret, karantina, gümrük ve memleketten çıkış işlerine mütaallik kanunların tatbikında hava nakil vasıtasının, mürettebatın, yolcuların ve yükün lüzumsuz yere gecikmelerine mani olmak üzere hususi nizamnameler çıkarmak suretiyle veya başka herhangi bir suretle kabili tatbik bütün tedbirleri almayı kabul ederler.

Madde 23 - Gümrük ve muhaceret usulleri

Akit Devletlerden her biri lüzum gördüğü takdirde, beynelmillel hava seyrüseferine müteallik ve bu konvansiyon mucibince zaman zaman tesis veya tavsiye olunması muhtemel bulunan tatbikata uygun olmak üzere gümrük ve muhaceret usulleri tesisini taahhüt eder. Bu konvansiyonun hiç bir hükmü gümrükten serbest hava limanları tesisine mani değildir.

Madde 24 - Gümrük resimleri

a) O Devletin gümrük nizamı mahfuz kalmak şartıyla bu Akit Devletlerden birinin ülkesi dahiline, ülkesinden harice veya ülkesi üzerinden uçan hava nakil vasıtaları muvakkat olarak gümrük resimlerine tabi tutulmayacaktır. Akit Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtasının diğer bir Akit Devlete ait bir ülkeye muvasalatında nakil vasıtasında bulunup o Devletin ülkesini terkederken de nakil vasıtasında kalan akaryakıt, yağ, yedek parçalar, mutat ekipman ve kumanya gümrük resimlerinden, muayene harçlarından ve bunlara benzer milli ve mahalli resim ve masraflardan muaftır. Bu istisna boşaltılan miktar ve maddelere kabili tatbik değildir, meğer ki o Devletin gümrük nizamı bunların gümrük muhafazası altında bulundurulmasını amir olsun.

b) Beynelmillel hava seyrüseferine iştirak eden Akit Devletlerden birinin hava nakil vasıtasına takılmak veya o nakil vasıtasında kullanılmak üzere diğer bir Akit Devlet ülkesine sokulan yedek parçalarla ekipman gümrük resimlerinden muaf olacaklar; alakalı Devletin bu malzemenin gümrük muhafaza ve kontrolü altında bulundurulmasını amir olan nizamı mahfuzdur.

Madde 25 - Tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtası

Akit Devletlerden her biri ülkesi dahilinde olup tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtasına karşı kabil olan bütün yardım tedbirlerini almayı ve kendi makamları murakabesi mahfuz kalmak şartıyla, nakil vasıtasının maliklerine veya sicilinde kayıtlı bulunduğu Devletin makamlarına halin icaplarına göre lüzumlu görülecek bu gibi yardım tedbirlerini almak müsaadesini vermeyi taahhüt ederler. Akit Devletlerden her biri kaybolan bir hava nakil vasıtasını arayacağı zaman bu konvansiyon mucibince zaman zaman tavsiye edilmesi muhtemel olan koordine edilmiş tedbirleri tatbik edecektir.

Madde 26 - Kazaların tatbiki

Akit Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtasının diğer bir Akit Devletin ülkesinde kazaya uğraması ve bu kazanın ölüm veya ağır yaralanma ile neticelenmesi veya hava nakil vasıtasında veya hava seyrüseferi kolaylıklarında ehemmiyetli teknik arızaların mevcudiyetine delalet etmesi halinde kazanın ülkesi dahilinde vukua geldiği Devlet, kanunları müsaade ettiği nispette, beynelmilel sivil havacılık teşkilatınca tavsiye muhtemel olan usullere uygun olarak kazanın tahkikatına girişecektir. Hava nakil vasıtasının sicilinde kayıtlı bulunduğu Devlete tahkikat esnasında hazır bulunmak üzere bir müşahit tayin etmek imkanı verilmesi ve tahkikatı yapan Devlet tahkikat hakkındaki rapor ve elde edilen neticeleri o Devlete bildirmelidir.

Madde 27 - İhtira beratı iddialarından mütevellit hacizden muafiyet

(a) Akit Devletlerden birine ait olup beynelmilel hava seyrüseferinde işliyen hava nakil vasıtalarının diğer bir Akit Devletin ülkesine müsaade ile girmesi veya müsaade ile ve gerek iniş yaparak gerek yapmıyarak transit geçmesi esnasında, hava nakil vasıtasının sureti inşası, makineleri, aksamı, teferrüatı veya işleme tarzına mütaallik olup ülkesine girilen Devlet tarafından ita veya tescil edilmesi her hangi bir ihtira beratına veyahut nakil vasıtasının plan veya modeline mütedair bir hakkı imtiyaza riayetsizlik iddialarıyla mezkur Devlet veya o Devletin eşhasından biri tarafından hava nakil vasıtasının hacmi, yolundan alakonulması veyahut sahibi veya işleticisi aleyhine dava ikamesi veya her hangi bir suretle müdahale olunması caiz olmadığı gibi hava nakil vasıtasının girdiği Devlet içinde hava nakil vasıtasının yukarıda mevzu bahis hacizden muafiyetine müteallik olarak hiçbir suretle emniyet akçesi depozito edilmesi talep olunmıyacağı da tabiidir.

(b) İşbu maddenin (a) bendinin ahkamı aynı zamanda hava nakil vasıtası için yedek aksam ve yedek malzemenin depolarda bulundurulmasına ve bir Akit Devlet hava nakil vasıtasının diğer bir Akit Devlet ülkesinde tamiri esnasında bu yedek aksam ve malzemenin kullanılmasına ve yerleştirilmesine de şamil olacaktır. Şu kadar ki, ihtira beratına tabi olup bu şekilde depolarda bulundurulan bu kabil aksam ve malzemenin hava nakil vasıtasının girdiği Devlet hudutları içinde satış veya tevzii veya ticaret maksadiyle ihracı caiz değildir.

(c) İşbu maddenin bahsettiği menafiden ancak işbu anlaşmayı imzalamış olduktan maada (1) sinai mülkiyetin himayesi beynelmilel konvansiyonuna ve bunun tadilatına iştirak etmiş olan veya (2) işbu konvansiyonu akdeden diğer Devletlerin tebaasının ihtiralarını tanımak ve bunları layikiyle himaye etmek zımında ihtira kanunları vazetmiş bulunan Devletler istifade edebilirler.

Madde 28 - Hava seyrüsefer kolaylıkları ve standart sistemler

Akit Devletlerden her bir kabili tatbik buldukları nispette:

(a) Beynelmilel hava seyrüseferini kolaylaştırmak üzere ve bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan standart ve tatbikatta uygun olarak ülkesi dahilinde hava limanları, radyo servisleri, meteorolojik servisler ve sair hava seyrüseferi kolaylıkları teminini;

(b) Bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan muhabere usullerine, kodlara, işaretlere, alamelere ışık ve sair işletme tatbikat ve kaidelere müteallik standart sistemleri kabul ve tatbik etmeyi;

(c) Bu konvansiyonu müteakip zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan standartlara uygun olarak hava harita ve planlarının neşrini temine matuf beynelmilel tedbirlere iştirak etmeyi;

taahhüt eder.

FASIL V - Hava nakil vasıtası bakımından ifası lazım gelen şartlar

Madde 29 - Nakil vasıtasında taşınacak vesikalar

Akit Devletlerden birine ait olup beynelmilel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtasında bu konvansiyonda tarif edilen şartlara uygun olarak aşağıdaki vesikaların bulunması lazımdır:

(a) Tescil vesikası;

(b) Havaya elverişlilik vesikası;

(c) Mürettebattan her birinin lisansı;

(d) Borda jurnalı;

(e) Radyo tesisatı varsa, hava nakil vasıtası radyo istasyonu lisansı;

(f) Yolcu taşıyorsa, adlariyle bindikleri ve inecekleri yerleri gösteren bir liste;

(g) Yük taşıyorsa, bir manifesto ile yük hakkında tafsilatı havi bir beyanname.

Madde 30 - Hava nakil vasıtası radyo tesisatı

(a) Akit Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtası tescil edilmiş bulunduğu Devletin yetkili makamları tarafından neşredici radyo tesisatı kurabilip kullanabileceğine dair verilmiş bir lisansı haiz olmadıkça diğer Akit Devletlerin ülkesi dahilinde veya üstünde radyo tesisatı taşıyamaz. Ülkesi üzerinden uçulan Akit Devletin ülkesi dahilinde neşredici radyo cihazlarının kullanılabilmesi o Devlet tarafından vazolunan nizamla tabidir.

(b) Neşredici radyo cihazları ancak hava nakil vasıtasının sicilinde kayıtlı bulunduğu Devletin yetkili makamları tarafından bu maksatla verilmiş hususi bir lisansı haiz olan uçucu mürettebat tarafından kullanılabilir.

Madde 31 - Havaya elverişlilik vesikaları

Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtasında, sicilinde kayıtlı bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bir havaya elverişlilik vesikası bulunması zaruridir.

Madde 32 - Personel lisansları

a) Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden bir hava nakil vasıtasının pilotu ile işletmeye iştirak eden mürettebattan her birinin, nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş ehliyetname ve lisansları bulunması zaruridir.

b) Akit Devletlerden her biri kendi tebaaları diğer Akit Devletler tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları, kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını mahfuz tutar.

Madde 33 - Vesika ve lisansların tanınması

Nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bulunan havaya elverişlilik vesikalarıyla ehliyetname ve lisansları diğer Akit Devletlerde muteber olarak tanınırlar; şu şartla ki, bu gibi vesika ve lisansların verilmesi veya hükümlerinin tasdiki için aranan şartların bir konvansiyon mucibince tesisi muhtemel olan asgari standartlara müsavi olarak üstün olması lazımdır.

Madde 34 - Borda jurnalı

Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtası için bir borda jurnalı buldurulacak ve bu jurnala hava nakil vasıtasına, mürettebatına ait tafsilatla günlük hususiyetler bu konvansiyon mucibince zaman zaman tarif olunması muhtemel bulunan şekilde kaydedilecektir.

Madde 35 - Yük tahditleri

a) Bir Devlet hususi surette müsaade etmiş olmadıkça o Devletin ülkesine girerken veya ülkesi üstünden uğarken bir hava nakil vasıtasında harb cephanesi veya harb silah ve vasıtaları bulundurulamaz, her Devlet bu madde anlamında harb cephanesi ve harb silah ve vasıtalarından ne kastedtiğini nizamnamelerle tesbit edecek fakat vahdeti temin etmiş olmak için Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatınca zaman zaman yapılması muhtemel olan tavsiyeleri de nazarı itibara alacaktır.

b) Akit Devletlerden herbiri, amme intizam ve emniyeti mlahazalariyle, ülkesi dahilinde veya ülkesi üzerinden (a) bendinde tadat edilen maddelerden başka maddelerin taşınmasını da tanzim veya menetmek hakkını muhafaza ederler; şu kadar ki beynelmilel seyrüsefere iştirak eden kendi milli nakil vasıtalarıyla aynı şekilde işliyen diğer Devletlerin nakil vasıtaları arasında hiç bir fark gzetilmeyeceği gibi hava nakil vasıtasının işletilmesi veya seyredebilmesi yahut personel veya yolcuların emniyeti bakımından zaruri olan aletlerin taşınması ve kullanılmasına mani olabilecek tahditler konması da caiz değildir.

Madde 36 - Fotoğraf aletleri

Akit Devletlerden herbiri kendi ülkesi üzerinde hava nakil vasıtasında fotoğraf aletleri kullanılması keyfiyetini men veya tanzim edebilir.

FASIL VI - Beynelmilel standartlar ve kabulü tavsiye olunan usuller (tatbikat)

Madde 37 - Beynelmilel standart ve usullerin kabulü

Akit Devletlerden herbiri hava nakil vasıtasına, personele havayollarına ve yardımcı servislere mütaallik olup tevhit etmeleri halinde hava seyrüseferini kolaylaştıracak ve islah edecek olan bütün hususlara ait nizamlarda, standartlarda, usullerde ve teşkilatta mümkün olan azami vahdeti temin etmek üzere teşrikimesai etmeyi taahhüt eder.

Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatı bu maksatla lüzum oldukça zaman zaman aşağıdaki mevzulara mütaallik olmak üzere Beynelmilel standartlar kabul ve tadil ve tatbikat ve usuller tavsiye edecektir:

- a) Yer işaretleri de dahil olmak üzere muhabere sistemleri ve hava seyrüseferi yardımcı tesisatı;
- b) Hava limanları ve pist hususiyetleri;
- c) Uçuş kaideleri ve hava seyrüseferi kontrol usulleri;
- d) işletme personeli ve teknisyen personele ait lisanslar;

- e) Hava nakil vasıtalarının havaya elverişliliği;
- f) Hava nakil vasıtalarının tescil ve alameti farikalari;
- g) Meteorolojik malümatın toplanması ve teatisi;
- h) Borda defterleri;
- i) Hava harita ve planları;
- j) Gümrük ve muhaceret usulleri;
- k) Tehlikede bulunan hava nakil vasıtaları ve kazaların tahkiki;

Bundan başka hava seyrüseferi emniyet, intizam ve kifayete cereyan edebilmesiyle ilgili olup zaman zaman lüzumlu görülen diğer bütün meseleler.

Madde 38 - Beynelmilel standart ve usullerden inhiraf

Bu gibi beynelmilel Standart veya usulleri bütün bakımlardan tatbik edemeyen veya tadile rağmen kendi nizam ve tatbikatiyle herhangi bir beynelmilel standart veya usul arasında tam mutabakat teminine imkan bulamayan yahut beynelmilel bir standart tarafından tesis edilmiş nizam veya tatbikattan herhangi bir hususta ayrılan nizam veya tatbikat kabulüne lüzum gören her hangi bir Devlet Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatını derhal beynelmilel standartca tesis edilmiş olan tatbikatla kendi tatbikatı arasındaki farkı bildirecektir. Beynelmilel standartlara ilaveler yapılması halinde aynı ilaveyi kendi nizam ve tatbikatında kabul etmeyen Devlet Beynelmilel standarda yapılan ilaveden itibaren 60 gün içinde konseyi bundan haberdar etmek veya ittihaz etmek istediği hattihareketi konseye bildirmek mecburiyetindedir. Böyle bir vaziyette konsey derhal diğer Akit Devletlere beynelmilel bir standardın bir veya birden çok (specification)ları ile o Devletin alakalı milli tatbikatı arasında mevcut farkı bildirecektir.

Madde 39 - Vesika ve lisanslar

a) Mevcut Beynelmilel havaya elverişlilik veya performans standardına tabi olan bir hava nakil vasıtası veya bunun bir kısmı vesikasını aldığı sırada herhangi bir bakımdan bu standarda tevafuk etmezse vesikası üzerine veya vesikaya ilave edilecek bir ek üzerine tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadadi olarak şerh verilir.

b) Elinde o sınıf lisans vesikası hakkında mevcut beynelmilel standart ile tesbit olunan şartlara tevafuk etmiyen bir lisans bulunan her şahsın lisansı üzerine veya lisansına ilave olunacak ek üzerine şartlara tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadadi olarak şerh verilir.

Madde 40 - Şerh verilmiş vesika ve lisansların hükmü

Ülkesine girilen Devlet veya Devletler müsaade etmiş olmadıkça, bu suretle şerh verilmiş vesika veya lisansı bulunan hiçbir nakil vasıtası veya personel beynelmilel hava seyrüseferine iştirak edemezler.

Böyle bir hava nakil vasıtasının veya vesikaya tabi parçanın ilk defa olarak vesikayı vermiş olan Devletten başka bir Devlette tescil veya istimali hava nakil vasıtasının veya parçanın ithal edildiği Devletin mesuliyeti altında cereyan edecektir.

Madde 41 - Mevcut havaya elverişlilik standartlarının tanınması

Havaya elverişlilik vesikası talebi zımında modelleri salahiyettar dahil makamata tevdi edilmiş bulunan hava nakil vasıtaları ile hava nakil vasıtaları malzemesi, işbu tevdi keyfiyeti bu kabil malzemeye müteallik beynelmilel havaya elverişlilik standartlarının kabulü tarihinden itibaren üç senelik bir müddetin hululünden evvel vukubulduğu ahvalde işbu faslın hükümlerine tabi değildir.

Madde 42 - Personelin ehliyetine müteallik mevcut standartların tanınması

Ehliyetnameleri bu kabil personelin ehliyetine müteallik beynelmilel bir standardın ilk kabulünden itibaren bir senelik müddetin hululünden evvel ilk defa olarak verilen personel işbu faslın hükümlerine tabi değildir; ve ancak mezkur standardın kabulü tarihinden itibaren beş sene sonra ehliyetnameleri muteber kalan bütün personel her halükarda işbu faslın hükümlerine tabidirler.

İKİNCİ KISIM : Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatı

FASIL VII - Teşkilat

Madde 43 - Adı ve tarzı teşekkülü

Bu konvansiyon tarafından, Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilatı adı altında bir teşkilat kurulmuştur. Bu teşkilat bir asamble, bir konsey ve lüzumu kadar diğer uzuvlardan mürekkeptir.

Madde 44 - Mevzuu

Teşkilatın hedef ve mevzuları Beynelmilel Hava Seyrüseferi prensip ve tekniğini inkişaf ettirmek ve beynelmilel hava nakliyatının inkişafını takviye etmektir:

- a) Bütün dünyada Beynelmilel Sivil Havacılığın emniyet ve nizamla gelişmesini temin etmek;
- b) Sulhperverane maksatlar için hava nakil vasıtaları çizilmesini ve işletilmesini teşvik etmek;

- c) Beynelmillel Sivil Havacılık için havayolları, havalimanları ve hava seyrüseferi kolaylıklarının inkişafını teşvik etmek;
- d) Dünya halkının emin, muntazam, kifayetli ve iktisadi hava münakalatına olan ihtiyaçlarını hazırlamak;
- e) Makul olmayan rekabetin iktisadi bakımdan sebebiyet vereceği israfı önlemek;
- f) Akit Devletlerin haklarına tam olarak riayet edilmesini ve Akit Devletlerden her birine beynelmillel hava hatları işletmek hususunda bir imkan temin etmek;
- g) Akit Devletler arasında hiçbir fark gözetmemek;
- h) Beynelmillel hava seyrüseferinde uçuş emniyetini teminat altına almak;
- i) Umumi olarak Beynelmillel Sivil Havacılığa ait bütün meselelerin inkişafını temin etmek.

Madde 45 - Daimi makar

Teşkilatın daimi makarını Şikago'da 7 Ocak 1944'te imzalanan Beynelmillel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşmasıyla ihdas edilmiş bulunan muvakkat Beynelmillel Sivil Havacılık Teşkilatının muvakkat asamblesinin yapacağı son toplantıda tayin edilecek olan yerdir. Konseyin kararı üzerine makar muvakkat bir zaman için başka bir yere de naklolunabilir.

Madde 46 - Assamblenin ilk toplantısı

Assamblenin ilk içtimaı, muvakkat konseyin tayin edeceği tarih ve mahalde vukubulmak üzere, konvansiyonun meriyete girmesinin akabinde yukarıda mezkur muvakkat teşkilatın muvakkat konseyi tarafından toplanacaktır.

Madde 47 - Hukuki ehliyet

Teşkilat Akit Devletlerden herbirinin ülkesinde, vazifelerinin ifası için zaruri olan hukuki ehliyeti haiz olacaktır. Alakalı Devletlerin esas teşkilatları ve kanunlarıyla kabili telif olduğu takdirde teşkilata tam hukuki şahsiyet tanınacaktır.

FASIL VIII - Assamble

Madde 48 - Assamblenin toplantıları ve rey

a) Assamble her sene toplanacak ve konsey tarafından münasip zaman ve yerde toplantıya çağırılacaktır. Konseyin daveti veya on aza Devletin umumi katipliğe hitaben vaki müracaatları üzerine herhangi bir zamanda fevkalade toplantılar da yapılabilecektir.

b) Akit Devletlerden her biri toplantılarda temsil edilmek hususunda müsavi hak sahipleri oldukları gibi her biri bir rey hakkına maliktir. Akit Devletleri temsil eden delegelere toplantılara iştirak etmekle beraber rey hakkını haiz olmıyan teknik müşavirler muavenet edebilir.

c) Assamblenin toplanabilmesi için Akit Devletlerin ekseriyetinin huzuru şarttır. Bu konvansiyonda hilafı tasrih edilmiş olmadıkça asamblenin kararları reylerin ekseriyetiyle verilir.

Madde 49 - Assamblenin vazife ve salahiyetleri

Assamblenin vazife ve salahiyetleri şunlardır:

a) Her toplantıda kendisine bir reis ve diğer memurlarını seçmek;

b) IX uncu fasıl hükümleri dairesinde konseyde temsil edilecek olan Akit Devletleri seçmek;

c) Konsey tarafından verilen raporları tetkik ve tatbik ve konsey tarafından kendisine havale edilen meselelerde karar ittihaz etmek;

d) Kendi usul ve kaidelerini tayin ve lüzumlu veya faydalı addedeceği tali komisyonları tesis etmek;

e) XII nci fasıl hükümleri dairesinde senelik bütçeyi tesbit ve teşkilatın mali ihtiyaçlarını tayin etmek;

f) Masrafları gözden geçirmek ve teşkilatın hesaplarını tasdik etmek;

g) Konseye, tali komisyonlara veya diğer herhangi bir teşekküle faaliyeti sahası dahilindeki bir işi havale etmek;

h) Teşkilatın vazifelerinin ifası için zaruri veya faydalı olan salahiyetlerle konseyi tefviz etmek veya bu temsil salahiyetini heran fek veya tadil etmek;

i) XIII üncü fasıl ahkâmını icra etmek;

j) Bu konvansiyon ahkâmının tadili ve ilaveler yapılması hususundaki teklifleri mütalaa ettikten sonra tasvip ederse XX nci fasıl ahkâmı dairesinde Akit Devletlere tavsiye etmek;

k) Teşkilatın faaliyet sahasına dahil olup sarahaten konseye havale edilmemiş bulunan bütün meselelerle meşgul olmak.

FASIL IX - Konsey

Madde 50 - Konseyin tarzı terekkübü ve sureti intihabı

a) Konsey, Assambleye karşı mesul daimi bir teşekkül olup Assamble tarafından seçilecek 21 Akit Devletten terekküp edecektir.

İntihap Assambelenin ilk toplantısında yapılacak ve her üç senede bir tekrar edilecektir. Bu suretle seçilen konsey azalan mütaakıp intihaba kadar vazife göreceklerdir.

b) Konsey azalarını seçerken Assamble (1) hava nakliyatında başlıca ehemmiyeti haiz olan Devletlere; (2) Diğer suretle dahil olmayıp beynelmilel sivil hava seyrüseferleri için teshilat teminine en büyük yardımda bulunan Devletlere ve (3) başka suretle dahil olmayıp intihaplariyle dünyanın belli başlı coğrafi sahalarının temsil edilmiş olmasını temin edecek olan Devletlere temsil olunmak imkanını verecektir. Konseyde vukua gelecek herhangi bir boşluk Assamble tarafından en kısa bir zamanda doldurulur, konseye bu suretle intihap edilen herhangi bir Akit Devlet selefinin geri kalan müddetince konseyde vazife görür.

c) Akit Devletlerin konseydeki mümessillerinin bir beynelmilel hava servisinde çalışmasında fiilen iştiraki olmayacağı gibi böyle bir serviste mali alakası da bulunmamalıdır.

Madde 51 - Konseyin reisi

Konsey 3 senelik bir müddet için kendi reisini seçer. Reis yeniden seçilebilir. Reisin rey hakkı yoktur. Konsey; azası arasından bir veya birden ziyade reisvekilleri seçer; bunlar fiilen riyaset makamını işgal ettikleri müddetçe de rey haklarını muhafaza ederler.

Reisin konsey azası arasından seçilmesi şart değildir, bununla beraber şayet mümessillerden biri seçilirse yeri boşalmış sayılarak kendisinin temsil ettiği Devlet tarafından yeniden doldurulabilecektir.

Reisin vazifeleri şunlardır:

a) Konseyin, Hava Nakliyatı Komitesi ve Hava Seyrüsefer Komisyonunun toplantılarını açmak;

b) Konseyin mümessili sıfatıyla hareket etmek; ve

c) Konsey tarafından kendisine tevdi olunan vazifeleri konsey namına ifa etmek.

Madde 52 - Konseyde rey

Konsey kararlarını azasının ekseriyet reyile verir. Konsey muayyen bir mesele hakkında azasından mürekkep bir komiteye temsil salahiyeti verebilir. Alakadar Akit Devletler herhangi bir komiteye kararları aleyhine Konseye müracaat edebilir.

Madde 53 - Rey hakkı olmadan iştirak

Akit Devletlerden her biri hususiyle kendi menafiine dokunan meselelerde Konsey ile komite ve komisyonlarının müzakerelerine rey hakkını haiz olmaksızın iştirak edebilir. Konsey azalarından hiç biri kendisinin methalder bulunduğu bir ihtilafın konseyde müzakeresinde rey sahibi değildir.

Madde 54 - Konseyin mecburi vazifeleri

Konsey aşağıdaki hususları yapmakla mükelleftir:

- a) Assambleye yıllık raporlar sunmak;
- b) Assamble talimatını yerine getirmek ve bu konvansiyon tarafından kendisine tahmil olunan vazife ve mükellefiyetleri ifa etmek;
- c) Kendi teşkilatını ve usul ve nizamını tayin etmek;
- d) Konsey azası tarafından seçilip konseye karşı mesul olacak olan bir Hava Nakliyatı Komitesinin vazifelerini tesbit ve tasrih etmek;
- e) X uncu fasıl ahkamı dairesinde bir Hava Seyrüsefer Komisyonu tesis etmek;
- f) XII ve XV nci fasıllar ahkamına uygun olarak teşkilatın maliyesini idare etmek;
- g) Konsey Reisinin ücretini tesbit ve tayin etmek;
- h) XI inci fasıl ahkamına uygun olarak Umumi Katip adını alacak olan bir icra memuru tayin etmek ve lüzum görülecek diğer personelin tayini için tedbirler almak;
- i) İşletme masrafları hakkındaki malumat ile umum bütçelerden havayollarına yapılan nakdi yardımlar hakkındaki tafsilat da dahil olduğu halde hava seyrüseferinin inkişafı ve beynelmilel hava servislerinin işlemesine müteallik malumatı talep etmek, toplamak, tetkik ve neşretmek;
- j) Bu Konvansiyonun ihlaliyle konseyin tavsiye ve kararlarına riayet edilmemesi halinde bunu Akit Devletlere bildirmek;
- k) Bu konvansiyonun ihlal edildiğinin ihbarını mütaakıp Akit Devletlerden birinin makul bir müddet içinde gereken tedbirleri almadığı takdirde Assambleye işbu konvansiyonun ihlalini bildirmek;
- l) Bu konvansiyonun XI inci faslının ahkamı dairesinde beynelmilel standartları ve tavsiye olunan usulleri kabul etmek;

Bunları bu konvansiyona birer lahika halinde ilave etmek ve bu hattı hareketinden Akit Devletleri haberdar kılmak;

m) Hava Seyrüsefer Komisyonunun lahikaların tadili hakkındaki tavsiyelerini mütalaa ve XX nci fasıl ahkâmı dairesinde icabeden tedbirleri almak;

n) Konvansiyona taalluk edip Akit Devletlerden herhangi biri tarafından kendisine tevdi olunan meseleleri mütalaa etmek.

Madde 55 - Konseyin ihtiyari vazifeleri

Konsey aşağıdaki hususları yapabilir:

a) Lüzumu olan ve bittecrübe faydalı görülen hallerde mıntaka veya sair esaslara müsteniden Tali Hava Nakliyatı Komisyonları kurmak bu Komisyonun hedeflerinin tahakkukunu kolaylaştırmak üzere kendilerinden istifade veya kendileriyle teşriki mesai edebilecek Devlet veya havayolları grupları tayin etmek;

b) Hava Seyrüseferi Komisyonuna, bu konvansiyonla tahmil olunan vazifelere munzam olarak yeni vazife ve salahiyetler tevdi ve bu salahiyetleri her zaman için ref veya tadil etmek;

c) Hava nakliyatı ve hava seyrüseferine müteallik olup beynelmilel ehemmiyeti haiz olan bütün meselelerin tetkikini idare etmek, bu tetkikatın neticelerini Akit Devletlere bildirmek;

Akit Devletler arasında hava nakliyatı ve hava seyrüseferi meselelerine müteallik malumatın teatisini teshil etmek;

d) Beynelmilel maliyet ve ana hatlarda beynelmilel hava servislerinin işletilmesi meseleleri de dahil olduğu halde beynelmilel hava nakliyatının teşkilatı ve işletilmesiyle alakalı bütün meseleleri mütalaa etmek ve asambleye buna ait projeleri sunmak;

e) Akit Devletlerden herhangi birinin talebi üzerine beynelmilel hava seyrüseferinin inkişafı üzerinde bertaraf edilmesi mümkün olan maniler ihdas ettiği görülen herhangi bir vaziyeti tahkik etmek ve böyle bir tahkikattan sonra şayanı arzu bulacağı raporları neşretmek (tebliğ etmek).

FASIL X - Hava Seyrüseferi Komisyonu

Madde 56 - Komisyonun tayini

Hava Seyrüseferi Komisyonu Akit Devletler tarafından namzet olarak gösterilen şahıslar arasından Komisyonca seçilecek oniki azadan tereküp eder. Bu kimselerin

havacılık ilim ve tatbikatında elverişli evsaf ve tecrübe sahibi olmaları lazımdır. Konsey bütün Akit Devletleri namzet göstermeye davet eder. Hava Seyrüseferi Komisyonunun Reisi konsey tarafından tayin olunur.

Madde 57 - Komisyon vazifeleri

Hava Seyrüsefer Komisyonu aşağıdaki hususları yapmakla mükelleftir:

- a) Bu Komisyon lahikalarında yapılacak tadilatı mütalaa ve kabul edilmek üzere Konseye tavsiye etmek;
- b) Arzu ettikleri takdirde Akit Devletlerden herhangi birinin iştirak edebileceği teknik tali komisyonlar kurmak;
- c) Hava seyrüseferinin inkişafı bakımından lüzumlu ve faydalı bulacağı bütün malumatı toplaması ve Akit Devletlere tevzii hususunda konseye tavsiyelerde bulunmak.

Fasıl XI - Personel

Madde 58 - Personelin tayini

Assamble tarafından vazolunacak bütün kaidelerle bu konvansiyon ahkamı mahfuz kalmak şartıyla konsey, teşkilatın umumi katiple diğer personelinin nasıl tayin olunacakları, vazifelerinin nasıl nihayet bulacağı hakkındaki usullerle salahiyeti tayin ve azaltma, ücret, tazminat ve Genel Sekreterin hizmet şartlarını tesbit eder ve Akit Devletlerden herhangi birinin tebaasını tayin veya hizmetlerinden istifade edebilir.

Madde 59 - Personelin beynelmilel evsafı

Konseyin Reisi, Umumi Katibi ve diğer azaları uhdelerine düşen vezaifin ifası hususunda teşkilat dışındaki hiç bir makamdan talimat istemeyecek ve almayacaktır. Her Akit Devlet, personelin uhdesine düşen vezaifin beynelmilel mahiyetine tamamiyle riayet etmeyi ve kendi tebaasından hiç bir kimse üzerinde vazifelerinin ifası hususunda tesir icra etmemeyi taahhüt eder.

Madde 60 - Personelin imtiyaz ve muafiyetleri

Akit Devletlerden her biri, teşkilatı esasıyesı müsaade ettiği nispette, diğer beynelmilel teşkilatın muadil personeline tanınan imtiyaz ve muafiyetleri konsey reisine, umumi katibine ve teşkilatın diğer azasına da tanımayı taahhüt eder. Beynelmilel memurların muafiyet ve imtiyazlarına müteallik umumi beynelmilel bir anlaşmaya varıldığı takdirde, teşkilatın reisi, katibi umumisi ve sair personelin muafiyet ve imtiyazları mezkur umumi beynelmilel anlaşmanın bahşedeceği muafiyet ve imtiyazlardan ibaret olacaktır.

FASIL XII - Mali hükümler

Madde 61 - Masrarinin taksimi ve bütçe

Konsej asambleye senelik bütçeyi, senelik hesabatı, ve bütün hasılat ve masarifata ait tahminleri arzeder. Asamble münasip göreceği tadilatı yaparak bütçeleri reye koyar ve XV inci fasıl mucibince Devletlerin rızasıyla yapılan tahsilat müstesna, teşkilatın masarifini zaman zaman tesbit edeceği esaslar üzerinden Akit Devletler arasında taksim eder.

Madde 62 - Rey hakkının taliki

Asamble teşkilata karşı olan mali taahhütlerini makul bir müddet zarfında yerine getirmeyen herhangi bir Akit Devletin Assamble ve konseydeki rey hakkını talik edebilir.

Madde 63 - Murahhas heyetlerinin ve sair mümessillerinin masarifi

Her Akit Devlet asamble nezdindeki murahhas heyetinin masarifini, konseyde vazife görmeğe tayin ettiği herhangi bir kimsenin ve teşkilatın tali komite veya komisyonlarındaki namzet veya mümessillerinin ücret, harcırah ve sair masrafını deruhte eder.

FASIL XIII - Sair beynelmilel anlaşmalar

Madde 64 - Emniyet anlaşmaları

Teşkilat, salahiyeti dahilinde bulunan ve dünya emniyetini doğrudan doğruya alakadar eden havacılık meseleleri için, Asambelenin reyi ile, dünya milletleri tarafından sulhun idamesi maksadiyle tesis edilmiş olan herhangi bir umumi teşkilata lazım gelen anlaşmalara girişebilir.

Madde 65 - Sair beynelmilel teşekküllerle anlaşmalar

Konsej, umuma ait servislerin muhafazası ve personele müteallik umumu alakadar eden tedbirler zımında sair beynelmilel teşekküllerle anlaşmalara girişebildiği gibi, Asambelenin tasvibi ile, teşkilatın mesaisini kolaylaştıracak herhangi sair anlaşmalara da girişebilir.

Madde 66 - Sair anlaşmalara müteallik vezaif

a) Teşkilat, 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması ile Beynelmilel Hava Nakliyatı Anlaşması tarafından kendisine tevdi edilen vezifeleri, mezkur anlaşmalarda tasrih olunan ahkam ve şerait dahilinde ifa eder.

b) Asamble ve konseyin, 7 Aralık 1944'te Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması veya Beynelmilel Hava Nakliyatı Anlaşmasını kabul etmemiş bulunan azaları, kabul etmedikleri anlaşmanın ahkamına tevfikan Asamble veya konseye havale edilen meseleler üzerinde rey vermeye salâhiyettar değildirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM : Beynelmilel Hava Nakliyatı

FASIL XIV - Malûmat ve raporlar

Madde 67 - Raporların Konsey nezdinde tescili

Akit Devletlerden herbiri kendi hava nakliyat şirketlerinin konsey tarafından vazedilen evsafa göre hazırlanmış trafik raporları, masarîf istatistikleri ve diğer şeyler meyanında bütün hasılatı ve hasılat menabiini gösteren mali raporları konsey nezdinde tescil etmesini taahhüt eyler.

FASIL XV - Hava limanları ve sair hava seyrüsefer tesisatı

Madde 68 - Havayollarının ve hava limanlarının tayini

Akit Devletlerden her biri, işbu konvansiyon hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, kendi ülkesi dahilinde herhangi bir beynelmilel hava servisinin takip edeceği hava yolunu ve kullanabileceği havalimanlarını tayin edebilir.

Madde 69 - Hava seyrüsefer tesisatının ıslahı

Akit Devletlerden birinin havalimanlarına veya, radyo ve meteoroloji servisleri dahil olmak üzere, sair hava seyrüsefer tesisatının beynelmilel hava servislerinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlemesi için makul derecede kafi olmadığına konseyce kanaat hasıl olduğu takdirde konsey doğrudan doğruya alakadar olan Devletle ve münasebettar Devletlere vaziyetin ıslahı için imkan bulmak maksadiyle istişare eder ve bu maksatla tavsiyelerde bulunabilir. Bu tavsiyeleri yerine getirmiyen bir Akit Devlet işbu Anlaşmanın hükümlerine riayetsizlikte bulunmuş telakki olunmayacaktır.

Madde 70 - Hava seyrüsefer tesisatının masraflarının karşılanması

69 uncu maddenin ahkamı dairesinde tahaddüs eden ahvalde bir Akit Devlet mezkur tavsiyelerin tatbiki zımında konsey ile bir anlaşma akdedebilir.

Devlet, böyle bir anlaşmanın tazammun ettiği masrafların hepsini karşılamak şıkkını tercih edebilir. Devlet bu şıkkı tercih etmediği takdirde konsey, Devletin müracaatı üzerine, masrafların hepsini veya bir kısmını karşılamaya muvafakat edebilir.

Madde 71 - Tesisatın Konsey tarafından temini ve bakımı

Bir Akit Devletin müracaatı üzerine konsey diğer Akit Devletlerin beynelmilel hava servislerinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlemesi için mezkur Devletin ülkesi içinde lüzumlu olan hava limanlarının ve radyo meteoroloji servisleri dahil olmak üzere, sair hava seyrüsefer tesisatının bir kısmını veya hepsini temin etmeye memurlarını tayin eylemeğe ve bakımını ve idaresini eline almağa muvafakat edebilir, temin ettiği tesisatın kullanılması için muhik ve makul harçlar tesbit edebilir.

Madde 72 - Arazinin istimlak ve istimali

Akit bir Devletin müracaatı neticesinde masrafları tamamen veya kısmen Konsey tarafından deruhte dilen tesisat için arazi lazım olduğu ahvalde mezkur Devlet ya arzu ettiği takdirde mülkiyetini nefsinde muhafaza etmek suretiyle, araziyi kendisi temin veyahut arazinin muhik ve makul şartlar dahilinde ve alakadar Devletin kanunlarına tevfikan Konsey tarafından kullanılmasını teshil eder.

Madde 73 - Tahsisatın sarf ve cibayeti

Konsey, XII nci madde mucibince Asamble tarafından emrine amade kılınan tahsisat hudutları dahilinde işbu faslın istilzam ettiği adi sarfiyatı teşkilatın umumi sermayesinden ödeyebilir. Konsey işbu fasıl mucibince yapılan sarfiyatın istilzam ettiği resülmali, hava nakliyat şirketleri tesisatından istifa eden Devletler arasında kendi muvafakatlariyle ve evvelce tesbit edilmiş nispetler dahilinde taksim etmek suretiyle makul bir müddet zarfında cibayet eder. Bundan maada Konsey lüzumlu olan her hangi mütedavil sermayeyi buna muvafakat eden Devletlerden cibayet edebilir.

Madde 74 - Teknik yardım ve varidatın istimali

Konseynin, Akit Devletlerden birine müracaatı üzerine para avans vermiş veyahut hava limanları veya sair tesisatı tamamen ve kısmen temin etmiş olduğu ahvalde buna müteallik anlaşma, alakadar devletin muvafakatiyle, hava limanları ve sair tesisatın idare ve işletilmesinde teknik yardımlarda bulunulmasına mütedair ve mezkur hava limanları ve sair tesisatın işlemesinden cibayet olunan varidattan hava limanları ve sair tesisatın işleme masraflarının ve faiz ve amortisman bedellerinin ödenmesine müteallik hükümleri ihtiva edebilir.

Madde 75 - Tesisatın Konseyden devir alınması

Bir Akit Devlet 70 inci madde mucibince deruhde ettiği herhangi bir vecibeyi herhangi bir zamanda ifa ederek konseyin 71 ve 72 nci maddeler ahkamina tevfikan kendi ülkesi üzerinde temin etmiş olduğu hava limanlarını ve sair tesisatı, konseyin kanaatince mevcut şerait dahilinde makul görülen bir meblağı konseye tediye etmek suretiyle, devir alabilir. Mezkur Devlet konseyin tayin ettiği meblağı makul görmediği takdirde Konseyin kararını temyizen Asambleye müracaat eder ve Asamble Konseyin kararını tasdik veya tadil edilebilir.

Madde 76 - Sermayenin iadesi

75 inci madde ahkamina tevfikan konseye iade edilen sermayeler ve 74 üncü madde mucibince Konseyce tahsil olunan faiz ve amortisman bedelleri, bidayette 73 üncü madde hükümlerine göre Devletler tarafından avans olarak sermaye verilmiş bulunduğu ahvalde sermayenin teşkiline iştirak eden Devletler arasında, Konsey tarafından tesbit edilmiş olan iştirak nisbetlerine göre taksim edilir.

FASIL XVI

Madde 77 - Müşterek işletme teşekküllerine cevaz verilmiştir

İşbu konvansiyonunun hükümleri iki veya daha ziyade Akit Devletin müşterek hava nakliyatı işletme teşekkülleri veya beynelmilel işletme acentaları tesis etmelerine veya herhangi yollar veya mıntakalar üzerindeki hava servislerini birleştirmelerine mani olacak şekilde tefsir olunmayacak ve ancak mezkur teşekküller veya acentalar ve birleştirilmiş servisler işbu Konvansiyonun anlaşmaların Konsey nezdinde tesciline müteallik ahkamı dahil olmak üzere bütün ahkamina tabi bulunacaktır. İşbu Konvansiyonun hava nakil vasıtalarının tabiiyetine müteallik ahkaminın beynelmilel acentaları tarafından işletilen hava nakil vasıtalarına ne suretle teşmil edileceğini Konsey tayin eder.

Madde 78 - Konseyin vazifesi

Herhangi yollar veya mıntakalar üzerinde hava servisleri işletmek için müşterek teşekküller vücuda getirmelerini Konsey alakadar Akit Devletlere telkin edebilir.

Madde 79 - İşletme teşekküllerine iştirak

Bir Devlet gerek Hükümeti gerek Hükümetinin tayin ettiği bir hava Nakliyat Şirketi veya Şirketleri vasıtasıyla müşterek işletme teşekküllerine veya birleştirme anlaşmalarına iştirak edebilir. Mezkur şirketler, münhasıran alakadar Devletin takdirine göre, gerek tamamen gerek kısmen Devlet sermayesi ile ve gerek hususi sermaye ile müteşekkil olabilirler.

DÖRDÜNCÜ KISIM : Nihai Hükümler

FASIL XVII - Sair Havacılık Mukavele ve Anlaşmaları

Madde 80 - Paris ve Havana Konvansiyonları

Akit Devletlerden herbiri gerek 13 Ekim 1919'da Paris'te imzalanan hava seyrüseferinin tanzimine müteallik Anlaşmaya ve gerek 20 Şubat 1928'de Havana'da imzalanan Ticari Havacılık Anlaşmasına vaziülümza bulunduğu takdirde işbu Anlaşmanın mevkiî meriyete girmesinin hemen akabinde, bunların feshini ihbar etmeyi taahhüt eyler. Akit

Devletler arasında işbu konvansiyon yukarıda zikredilen Paris ve Havana Konvansiyonlarının yerine kaim olur.

Madde 81 - Mevcut Anlaşmaların tescili

İşbu konvansiyonun mevki meriyete girmesi tarihinde mevcut olup Akit Devletlerden biri ile herhangi diğer bir Devlet veyahut Akit Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketi ile diğer bir Devlet veya diğer bir Devletin hava nakliyat şirketi arasında akdedilmiş bulunan bütün havacılık Anlaşmaları derhal konsey nezdinde tescil olunacaklardır.

Madde 82 - Gayrikabili telif Anlaşmaların ilgası

Akit Devletler işbu Anlaşma hükümleriyle kabili telif olmayan aralarında mevcut bütün taahhütleri ve Anlaşmaların işbu Anlaşma ile ilga edildiğini kabul ve bununla gayrikabili telif taahhütlere ve Anlaşmalara girişmemeyi taahhüt ederler. Teşkilata aza olmadan evvel, Akit Devletlerden gayri bir Devlete veya Akit Devletlerden birinin veya Akit olmayan bir Devletin tebaasından bir şahsa karşı taahhütlere girişmiş olan bir Akit Devlet kendisinin mezkur taahhütlerden tebriyesini temin için derhal lazım gelen tedbirleri alacaklardır.

Akit Devletlerden herhangi biri bir hava nakliyat şirketi bu kabil gayrikabil telif taahhütlere girişmiş bulunduğu takdirde, tabiiyetini haiz olduğu Devlet mezkur taahhütlerin derhal inkızası zımında mümkün olan gayreti sarfedecek ve her hal ve kârda bunların işbu konvansiyonun mevki meriyete girmesinden sonra kanunen mümkün olan en kısa zamanda nihayetlendirilmesini temin edecektir.

Madde 83 - Yeni Anlaşmaların tescili

Yukarıdaki maddenin ahkamı mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Akit Devlet işbu konvansiyonun hükümleriyle gayrikabili telif olmayan Anlaşmalar yapabilir. Bu kabil Anlaşmalar derhal konsey nezdinde tescil edilecek ve konsey bunları mümkün olan süratle ilan edecektir.

FASIL XVIII - İhtilaflar ve Temerrüt

Madde 84 - İhtilafların halli

İki veya daha ziyade Akit Devlet arasında işbu konvansiyonun ve eklerinin tefsir veya tatbikına müteallik olarak vukua gelen bir ihtilaf müzakere yoluyla hallolunamadığı takdirde ihtilafta alakadar bulunan herhangi bir Devletin müracaatı üzerine Konsey tarafından muhakeme olunacaktır. Konseyin hiçbir azası kendisinin methaldar bulunduğu bir ihtilafın Konsey tarafından

müzakeresinde rey veremeyecektir. 85 inci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Akit Devlet konseyin kararını temyizden, ihtilafta alakadar bulunan diğer Devletlerle mutabık kalınarak mezkur ihtilaf için tayin olunan bir hakem mahkemesine veya Beynelmilel Daimi Adalet Divanına müracaat edebilir. Bu temyiz keyfiyeti konseyin kararının tebellüğ olunmasından sonra altmış gün zarfında konseye bildirilecektir.

Madde 85 - Hakem usulü

Konseyin kararının temyiz olunduğu bir ihtilafın tarafeyninden bulunan herhangi bir Akit Devlet Beynelmilel Daimi Adalet Divanının statüsünü kabul etmemiş bulunduğu, ihtilaf tarafeyni olan Devletler hakem mahkemesinin intihabı hususunda mutabık kalamadıkları takdirde ihtilaf tarafeyni olan Akit Devletlerden her biri bir hakem nasbeder ve bu hakemler bir mümeyyiz tayin ederler. İhtilafın tarafeyninden olan Akit Devletlerden birisi temyizden itibaren üç aylık bir müddet zarfında hakem nasbetmemiş bulunduğu takdirde konsey reisi konsey tarafından tertip edilen ehliyetli ve bu vazifeyi görmeğe amade eşhas listesi içinden o devlet namına bir hakem nasbeder. Hakemler otuz gün içinde bir mümeyyiz tayini hususunda anlaşamadıkları takdirde konsey reisi yukarıda mezkur listeden bir mümeyyiz tayin eder. Hakemlerle mümeyyizden müteşekkil heyet hakem mahkemesini teşkil eder. İşbu maddenin veya yukarıdaki maddenin ahkamına tevfiikan tesis olunan herhangi bir hakem mahkemesi kendi usulü muhakemesini tesbit eder ve kararlarını ekseriyeti ara ile verir. Şu kadar ki, Konsey çok fazla tehhür vukua geldiğine kani olduğu ahvalde usulü mahkemeye müteallik meseleleri hal ve intaç edebilir.

Madde 86 - Temyizler

Konsey başka suretle karar vermedikçe, bir beynelmilel hava nakliyat şirketinin işleminde işbu konvansiyon ahkamına riayetsizlik bulunup bulunmadığı hususunda konseyden sadır olan bir karar temyiz yoluyla nakz olunmadığı müddetçe meriyette kalır. Bundan ayrı herhangi bir meseleye müteallik konsey kararları temyiz olundukları takdirde, temyizden neticesine kadar talik edilirler. Beynelmilel Daimi Adalet Divanının ve hakem mahkemelerinin kararları kati lüzum ifade ederler.

Madde 87 - Hava nakliyat şirketi tarafından riayetsizliğin cezası

Akit Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketinin yukarıda madde ahkamına tevfiikan ittihaz edilen kati bir karara riayet etmediğine konsey karar verdiği takdirde Akit Devletlerden her biri alakadar hava nakliyat şirketinin kendi ülkesi üzerindeki hava işleminde işleminde müsaade etmemeği taahhüt eyer.

Madde 88 - Devlet tarafından riayetsizliğin cezası

İşbu fasıl ahkâmının tatbikında temerrüdü görülen herhangi bir Akit Devletin Asamble ve konseydeki rey hakkını Asamble talik eder.

FASIL XIX - Harp

Madde 89 - Harp ve fevkalade ahval

Harp halinde işbu konvansiyon hükümleri gerek muharip gerek bitaraf sıfatıyla alakadar olan herhangi bir Akit Devletin serbestii hareketine tesir etmiyecektir.

Aynı esas, milli fevkalade ahval mevcut olduğunu ilan ederek keyfiyetten konseyi haberdar eden herhangi bir Akit Devletin vaziyetine de şamil olacaktır.

FASIL XX - Ekler

Madde 90 - Eklerin kabul ve tadili

a) 54 üncü maddenin (L) rümuza tali bendinde tasrih olunan eklerin Konsey tarafından kabulü Konseyin işbu maksatla toplanan bir celsesinde sülusanı ekseriyetle karargir olup bunu müteakip Konsey tarafından Akit Devletlerden her birine arz olunur. Mezkur ekler veya eklerin tadilleri Akit Devletlere arz olunmalarından itibaren üç ay zarfında veya Konseyin tayin edebileceği daha uzun bir müddetin hulülünden sonra ve ancak o zamana kadar Akit Devletlerin ekseriyeti ademi muvafakatlerini Konseye tebliğ etmemiş buldukları takdirde, mevki meriyete girerler.

b) Konsey herhangi bir ekin veya anın tadilinin mevki meriyete girmesinden bütün Akit Devletleri derakap haberdar eder.

FASIL XXI - Tasdikler, iştiraklar, tadiller ve fesihler

Madde 91 - Konvansiyonun tasdiki

a) İşbu konvansiyon vaziülimza Devletler tarafından tasdike tabidir. Tasdiknameler Amerika Birleşik Devletler Hükümetinin Hazinei evrakına tevdi olunacak ve mezkur Hükümet tevdi tarihini vaziülimza olan ve iştirak eden Devletlerin her birine bildirecektir.

b) 26 Devlet işbu konvansiyonu tasdik veya buna iştirak ettiği anda Konvansiyon bu Devletler arasında, yirmi altıncı tasdiknamenin tevdiini takip eden otuzuncu gün mevki meriyete girer. Bunu müteakip tasdik eden her Devlet için kendi tasdiknamesinin tevdiini takip eden otuzuncu gün mevki meriyete girer.

c) Vaziülimza olan ve iştirak eden Devletlerden her birinin Hükümetini işbu konvansiyonun mevki meriyete girdiği tarihten haberdar etmek Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin vazifesidir.

Madde 92 - Konvansiyona iştirak

a) İşbu konvansiyon müttahid Milletler azalarının ve bunlarla müşareket halinde bulunan Devletlerin ve elyevm cereyan eden dünya mücadelesi zarfında bitaraf kalmış bulunan Devletlerin iştirakine açık bulunacaktır.

b) İştirak Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine ihbar olunmak suretiyle vaki olur. Ve ihbarnamenin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine muvassalatını takip eden otuzuncu günden itibaren hüküm ifade eder ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti keyfiyetten bütün Akit Devletleri malumattar eder.

Madde 93 - Diğer Devletlerin kabul olunması

91 ve (a) ve 92 numaralı maddelerde tasrih olunanlardan gayrı Devletlerin, Dünya Milletleri tarafından sulhun muhafazası için tesis olunabilecek herhangi bir umumi beynelmilel teşkilatın tasvibine tabi olmak şartıyla, Asamblenin beşte dört rey ile ve Asamblenin tayin edebileceği şeraite tabi olarak, işbu konvansiyona iştiraki kabul edilebilir; şu kadar ki, kabul için müracaat eden Devlet tarafından elyevm cereyan eden harb içinde istilaya veya taarruza duçar olmuş bulunan herhangi bir Devletin muvafakatini her seferde almak şarttır.

Madde 94 - Konvansiyonun tadili

a) İşbu anlaşmanın tadili için herhangi bir teklif Asamblenin sülusan ekseriyeti tarafından tasdik olunmalıdır. Ve buna müteakip tadil Assamble tarafından tayin edilecek bir adede baliğ olan Devletler tarafından tasdik olunduktan sonra tasdik etmiş olan Devletler için meriyete girer. Bu maksatla tayin olunan Devletler adedi bütün Akit Devletler adedinin sülusanından az olmayacaktır.

b) Asamble tadilin bu hattıhareketi icabettirecek mahiyette bulunduğuna kani olduğu takdirde, tadilin kabulünü tavsiye eden kararında tadilin meriyete girmesinden itibaren muayyen bir müddet zarfında bunu tasdik etmemiş bulunan herhangi bir Devletin bu hareketi üzerine teşkilat azalığının ve konvansiyona iştirakinin sakıt olması hükmünü vazedebilir.

Madde 95 - Konvansiyonun feshinin ihbarı

a) Herhangi bir Akit Devlet işbu konvansiyonun meriyete girmesinden itibaren üç sene sonra konvansiyonun feshini Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malumat vermek suretiyle ihbar edebilir. Ve mezkur Hükümet keyfiyetten derakap Akit Devletlerin her birini haberdar eder.

b) Fesih, ihbarnamenin alınması tarihinden itibaren bir sene sonra mevkii tatbika girer ve ancak fesheden Devlet için hüküm ifade eder.

FASIL XXII - Tarifler

Madde 96 - İşbu Konvansiyonda

a) "Hava Servisi" ibaresi umumi yolcu, posta veya yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının yaptığı, tarifeye tabi herhangi bir hava servisi manasını ifade eder.

b)"Beynelmîlel Hava Servisi" ibaresi birden ziyade Devletin ülkesi üzerindeki hava içinden geçen bir hava servisi manasını ifade eder.

c) "Hava Nakliyat Şirketi" ibaresi beynelmîlel bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü manasını ifade eder.

d) "Teknik İniş" (trafikten gayri maksatlar için iniş) ibaresi yolcu, yük veya posta alıp boşaltmaktan gayri herhangi bir maksatla iniş manasını ifade eder.

Konvansiyonun imzası

Tasdikan lilmekal usulü veçhile salahiyettar kılınan aşâğıda vazîülimza murahhaslar, işbu Konvansiyonu imzalarının hizasında gösterilen tarihlerden Hükümetleri namına imzaederler.

7 Aralık 1944'de Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede muteber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilen bir metin Vaşington'da imzaya açık bulundurulacaktır. Her üç metin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Hazinei Evrakında muhafaza edilecek ve mezkur Hükümet tarafından işbu konvansiyonu imza veya bilahare iştirak eden hükümetlere musaddak suretler gönderilecektir.

Ek 1 - MİLLETLERARASI SİVİL HAVACILIK GEÇİCİ SÖZLEŞMESİ

Madde - I

Kısım : 1

Muvakkat Beynelmîlel Teşkilât:

Vazîülimza Devletler işbu anlaşma ile, Beynelmîlel Sivil Havacılık sahasında işbirliğini temin maksadiyle hâkimiyet sahibi Devletler arasında, teknik ve istişarevi mahiyette bir muvakkat beynelmîlel teşkilât tesis ederler. Bu teşkilâtın adı muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı olacaktır.

Kısım : 2

Muvakkat teşkilâtın sureti terekübü

Teşkilât bir muvakkat Asamble ile bir muvakkat konseyden mürekkep olacak ve makam Kanada'da bulunacaktır.

Kısım : 3

Teşkilât, yeni ve daimî bir beynelmilel sivil havacılık konvansiyonunun mevki meriyete gireceği veya diğer bir beynelmilel sivil havacılık konferansının başka tertibat almak hususunda mutabık kalacağı ana kadar devam edecek olan muvakkat bir müddet için tesis edilmiştir.

Şu kadar ki, işbu muvakkat müddet işbu anlaşmanın meriyete girmesinden itibaren üç seneyi hiç bir Suretle tecavüz etmiyecektir.

Kısım : 4

Kanuni ehliyet :

Teşkilât, her âza Devletin ülkesinde, vazifelerinin ifası için lüzumlu olan kanuni ehliyeti haiz olacaktır. Alâkadar Devletin teşkilâtı esasıyla kabili telif olduğu nispette teşkilâta tam hükmi şahsiyet bahşedilecektir.

Madde - II : Muvakkat assamble

Kısım : 1

Assamblenin içtimaları :

Assamble her sene toplanacak ve konsey tarafından münasip zaman ve yerde toplantıya çağırılacaktır. Konseyin daveti veya on âza Devletin umumî kâtipliğe hitaben vâki müracaatları üzerine herhangi bir zamanda fevkalâde toplantılar da yapabileceklerdir.

Âkit Devletlerden herbiri toplantılarda temsil edilmek hususunda müsavi hak sahibi oldukları gibi herbiri bir rey hakkına maliktir.

Âkit Devletleri temsil eden murahhaslara toplantılara iştirak etmekle beraber rey hakkını haiz olmıyan teknik müşavirler muavenet edebilir.

Assamblenin toplanabilmesi için Âkit Devletlerin ekseriyetinin huzuru şarttır işbu konvansiyonda hilafı tasrih edilmiş olmadıkça assamblenin kararları reylerin ekseriyetiyle verilir.

Kısım : 2

Assamblenin salâhiyet ve vazifeleri :

Assambenin salâhiyet ve vazifeleri şunlardır :

1. Her toplantıda kendisine bir reis ve diğer memullarını seçmek;
2. 111 inci maddenin birinci kısmının ahkâmı dairesinde, konseyde temsil edilecek olan Devletleri seçmek;
3. Konsey tarafından verilen raporları tetkik ve tatbik ve konsey tarafından kendisine havale edilen meselelerde karar ittihaz etmek;
4. Kendi usul kaidelerini tesbit ve lüzumlu veya faydalı addedeceği tâli komisyonları tesis etmek;
5. Senelik bütçeyi tasdik, teşkilâtın malî tertibatını tâyin etmek;
6. Kendi takdiri ile herhangi muayyen bir meseleyi konseyin tetkikına arz ile rapor talebetmek;
7. Teşkilâtın vazifelerinin ifası için lüzumlu veya faydalı telâkki olunan bütün salâhiyet ve iktidarı konseye vermek. Bu salâhiyet ve iktidarlar herhangi bir zamanda konsey tarafından fek ve tadil olunabilir.
8. Teşkilâtın sahai faaliyeti dâhilinde olup betasrih konseye tahsis edilmemiş olan herhangi bir mesele ile iştigal etmek.

Madde - III : Muvakkat konsey

Kısım : 1

Konseyin sureti terkibi :

Konsey, assamble tarafından iki senelik bir müddet için intihap edilen en fazla 21 azadan mürekkep olacaktır. Assamble, konsey azalarını intihap ederken, (1) Hava nakliyatında başlıca ehemmiyeti haiz olan âza Devletlere, (2) Diğer bir suretle dâhil olmayıp beynelmilel sivil hava seyrüseferi için teshilât teminine yardımda bulunan Devletlere ve (3) Başka suretle dâhil olmayıp intihaplarıyla dünyanın bellibaşlı coğrafi sahalarının temsil edilmiş olmasını temin edecek olan Devletlere temsil olunmak imkânı verecektir. Konseyde vukua gelecek herhangi bir münhal Assamble'nin ilk müteakip içtimasında Assamble tarafından doldurulacaktır. Bu suretle intihap edilecek her hangi bir konsey âzası selefinin devrei memuriyetinin mütebakisi müddetince mevkiini muhafaza eder.

Kısım : 2

Hiçbir âza Devletin konseydeki mümessili bir Beynelmilel Hava Servisinin işletilmesiyle bilfiil münasebettar veya böyle bir servisle malî bakımdan alâkadar bulunmayacaktır.

Kısım : 3

Konseyn uzuvları :

Konseyn kendisine, muvakkat müddeti tecavüz etmiyecek bir devre için bir reis intihap ve bunun tahsisatını tâyin eder. Reisin reyi yoktur. Konsey kendi âzası arasında bir veya birden ziyade reisisani dahi intihap eder. Ve reisisaniler reis vekilliği vazifesini ifa ettikleri esnada rey haklarını muhafaza ederler. Reisin konsey âzası arasında seçilmesi şart değildir. Şu kadar ki, âza arasından intihap olunduğu takdirde yeri münhal telâkki edilerek temsil ettiği Devlet tarafından doldurulur. Reis Konseyin içtimalarını toplar ve bunlara riyaset eder; Konseyin mümessili sıfatıyla hareket eder ve kendisine tevdi edilebilecek vezaifi Konsey namına ifa eder.

Konseyn kararları :

Konseyn kararları ancak Konseyin tekmil âzalarının ekseriyeti tarafından tasdik olunduktan sonra muteber addedilir.

Kısım : 4

Konseye tevdi edilen meselelerin müzakeresine iştirak :

Konseyn âzası bulunmayan her hangi bir âza Devlet, Konseyin mezkûr Devleti bilhassa alâkadar eden bir karar ittihazı için vâki müzakeratına iştirak edebilir. Ve ancak mezkûr âza Devletin rey hakkı mevcut değildir; şu kadar ki, Konsey âzasından olmıyan bir veya bir kaç âza Devletle Konsey âzasından olan bir veya bir kaç âza Devlet arasında ihtilâf vuku bulduğu ahvalde bu ikinci katagoriye dahil olup ihtilâf tarafeyninden bulunan hiç bir Devlet mezkûr ihtilâf üzerinde rey istimal edemez.

Kısım : 5

Konseyn salâhiyet ve vazifeleri :

Konseyn salâhiyet ve vazifeleri şunlardır:

1. Assamble'nin talimatını yerine getirmek;
2. Kendi teşkilât ve dahilî nizamnamesini tesbât etmek;
3. Teşkilâtın müstahdeminin tâyin şeklini, ücretlerini ve istihdam şeraitini tâyin etmek;
4. Bir kâtibi umumî tâyin etmek;
5. Şayanı arzu telâkki edeceği tâli mesai gruplarını temin etmek, bu gruplar meyanında aşağıdaki muvakkat komiteler bulunacaktır :

A) Hava nakliyatı komitesi;

B) Hava seyrüseferi komitesi ve

C) Beynelmillel Sivil Havacılık Konvansiyonu komitesi.

Âza Devletlerden her hangi biri, arzu ettiği takdirde, bu kabil komite veya mesai gruplarından herhangi birine bir mümessil tâyin etmek hakkını haizdir.

6. Teşkilâtın bütçe tahminlerini ve bütün hasılat ve masarif at hesaplarını hazırlayıp Konseye arz etmek ve kendi masrafları için salâhiyet vermek.

7. Müşterek servisler için ve personele müteallik müşterek tertibat için faydeli telâkki ettiği ahvalde diğer beynelmillel teşekküllerle anlatmalara girişmek ve asamblenin tasvibiyle, teşkilâtın ismi kolaylaştırabilecek herhangi diğer anlaşmalara girişmek.

Kısım : 6 Konseyin umuru

Assamblenin kendisine tevdi edebileceği salâhiyet ve vazifelere zamimeten şunlar konseyin umuru cümlesinden bulunacaktır:

1. Teşkilâta âza Devletlerle irtibatı muhafaza ederek bunlar tarafından vâki olan tavsiyelerin tetkikinde lüzumlu olabilecek malûmatı kendilerinden istemek.

2. Herhangi bir âza Devletin veya bir âza Devletin hava nakliyat şirketinin girişmiş olduğu, havayollarına ve servislerine iniş hatlarına, hava limanı kolaylıklarına veya sair beynelmillel havacılık işlerine müteallik mevcut bütün mukavele ve anlaşmaları alarak tescil etmek- ve âza Devletin tetkikına amade bulundurmak.

3. Aşağıdaki komitelerin çalışmasına nezaret ve mesailerini teşrik etmek.

A) Hava nakliyat komitesi. Bu komitenin vazifeleri şunlardır:

1. Beynelmillel hava trafiğinin menşe ve miktarı ve bu trafiğin veya trafik ihtiyacının, elyevm temin edilen vasıtalara nispeti hususlarına müteallik vakıaları müşahede ve mukayese ederek bunlar hakkında rapor vermek;

2. Devlet yardımlarına, gümrük tarifilerine ve işletme masraflarına müteallik malûmatı arayıp toplayarak tahlil etmek ve bunlar hakkında rapor vermek;

3. Beynelmillel hava şebekelerinin beynelmillel mülkiyeti ve işletilmesi hususu dâhil olmak üzere, beynelmillel hava servislerinin teşkilât ve işlemesine müteallik herhangi bir meseleleri mütalâa ötmek;

4. 1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan beynelmillel sivil havacılık konvansiyonunda temsil edilen Devletlerin üzerinde anlaşamadıkları meseleleri ve betahsis 422 numaralı

konferans evrakının II, X, XI, XII nci maddesinin ve 384, 385, 400, 407, 429 numaralı konferans evrakının ve bunlarla alâkadar diğer bütün evrakın mevzularını mümkün olan ilk fırsatta tetkik ve bunlar üzerinde tavsiyelerle birlikte rapor vermek.

B) Hava seyrüseferi komitesi. Bu komitenin vazifeleri şunlardır:

1. Yer işaretleri dâhil olmak üzere, muhabere sistemleri ve seyrüsefer yardımlarıyla alâkadar standartlar ve usuller; uçuş kaideleri ve hava trafiği kontrol usulleri; uçucu ve makinist personele ehliyetname verilmesine mütaallik standartlar; hava nakil vasıtalarının havaya elverişliğini; hava nakil vasıtalarının tescili ve hüviyetlerinin tesbiti; beynelmilel sivil havacılığın meteorolojik korunması; borda jurnalları ve manifestolar; havacılık harta ve plânları; hava limanları; gümrük, muhaceret ve karantina usulleri; arama ve kurtarma dâhil olmak üzere kazaların tahkiki ve beynelmilel hava seyrüseferinde kullanılan numaralandırma, ebatlandırma usulleri ebadın tasrihi meselelerini tetkik ve tefsir ederek bunlar hakkında tavsiyelerde bulunmak;

2. Yukarıdaki bentte mezkûr mevzulara mütaallik asgari şartların ve standart ve usullerin kabulünü tavsiye ederek ve tatbikini temin için mümkün olan bütün tedabiri ittihaz etmek.

3. Beynelmilel sivil havacılık konferansının Şikago'da 6 Aralık 1944 de tasvip olunan tavsiyeleri ve âza Devletlerin bu tavsiyelerden doğan telkinatı mucibince, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan beynelmilel sivil havacılık konvansiyonuna ilhak edilmek üzere teknik vesaikin hazırlanmasına devam etmek.

C) Beynelmilel sivil havacılık konvansoyonu komitesi. Bu komitenin vazifesi bir beynelmilel sivil havacılık konvansiyonu meselesinin tetkikine devam etmektir.

4) Komitelerin ve mesai gruplarının raporlarını almak ve mütalâa etmek;

5. Mezkûr komitelerin ve mesai gruplarının raporlarıyla konseyin bu raporlar üzerindeki mülâhazat ve mukarreratını âza Devletlere tebliğ etmek;

6. Teknik meseleler üzerinde Assamble azalarına gerek müştemilen gerek münferiden tavsiyelerde bulunmak;

7. Asambleye senelik rapor vermek.

8. Alâkadar bütün tarafların betasrih müracaatı üzerine, beynelmilel sivil havacılık meselelerine dair âza Devletler arasında husule gelip kendisine tevdi olunan ihtilâflar üzerinde hakem heyeti vazifesini görmek, Konsey tavsiye mahiyetinde bir rapor verebilir, veyahut alâkadar taraflar bu hususta betasrih karar verdikleri takdirde; konseyin kararını kabul etmek hususunda aralarında peşinen taahhüde girebilirler.

Hakemlik vazifesine mütaallik usul konsey ile bütün alâkadar taraflar arasında anlaşılacak suretiyle tesbit olunur.

9. Asamblenin talimatı üzerine, diğer bir beynelmilel sivil havacılık konferansı toplamak; veya konvansiyonun tasdik edildiği zaman konvansiyon ahkâmı mucibince ilk assambleyi toplamak.

Madde - IV : Kâtibi Umumî

Kâtibi Umuminin vazifeleri:

Kâtibi Umumî teşkilâtın baş icraî ve idarî memurdur. Kâtibi Umumî konseyin heyeti umumiyesine karşı mesuldür, ve konseyin tâyin etmiş olduğu siyaseti takiben konsey tarafından kendisine tevdi edilen vazifeleri ifa için tam salâhiyeti ve iktidarı haizdir. Kâtibi Umumî zaman zaman konseye Kâtibi Umumilik faaliyetinin terakkisine müteallik raporlar verir. Kâtibi Umumî Kâtibi Umumilik memurini tâyin eder. Bundan maada Asemblenin, konseyin ve işbu anlaşmada mevzuubahs edilen veya işbu anlaşma mucibince tesis edilebilecek olan komiteler ve mesai gruplarının çalışması için lüzumlu olan kâtipler heyetini ve memurini tâyin eder.

Madde - V : Malî hükümler

Her âza Devlet Asamble'deki kendi heyeti murahhasasının masraflarını ve konseydeki kendi murahhasasının ve komiteler veya talî mesai gruplarındaki kendi mümessillerinin ücret, harcırah ve sair masraflarını deruhde eder.

Masraflara iştirak:

Teşkilâtın masrafları Assemble'ce tâyin edilecek nispetlere göre âza Devletler tarafından ödenir. Teşkilâtın ilk masraflarını karşılamak üzere âza Devletler avans verirler.

Malî temerrüdden dolayı rey hakkının taliki:

Assamble, teşkilâta karşı malî vecibelerini makul bir müddet zarfında yerine getirmiyen her hangi bir âza Devletin rey hakkını talik edebilir.

Madde - VI : Hususi vazifeler

Teşkilât 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması ve Beynelmilel Hava Nakliyatı Anlaşmasının kendisine tevdi etmiş oldukları vazifeleri dahi, mezkûr anlaşmaların ahkâm ve şeraitine göre ifa eder, 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit anlaşmasını veya Beynelmilel Hava Nakliyat Anlaşmasını kabul etmemiş bulunan Assamble ve Konsey azaları alâkadar anlaşmanın ahkâmı mucibince Assamble veya konseye havale edilen

meseleler rerinde rey vermek hakkını haiz değildirler.

Madde - VII : Vazifelerin, evrakın ve malların devri

İşbu anlaşma mucibince muvakkat teşkilâta tevdi edilmiş bulunan muayyen vazifeler itmam edilmiş veya diğer bir beynelmilel teşkilâta devrolunmuş buldukları anda hitam, bulur. 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonunun mevki meriyete girmesi rerine muvakkat teşkilâtın evrakı ve malları yukarıda zikrolunan konvansiyon mucibince tesis edilen Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtına devredilecektir.

Madde - VIII : za Devletlerin lkesi üzerinden uçuş

Kısım : 1

Hâkimiyet;

Akid devletler her Devletin kendi ülkesi fevkindeki hava sahası üzerinde tam ve münhasır hakimiyeti haiz olduğunu kabul ederler.

Kısım : 2

lke ;

İşbu anlaşma anlamında, bir Devletin ülkesinden maksat o Devletin hâkimiyeti, hükümranlığı, himayesi veya mandası altında bulunan topraklarla onlara bitişik olan karasularıdır.

Kısım : 3

Sivil ve Devlet hava nakil vasıtaları:

İşbu anlaşma yalnız sivil hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olup Devlet hava nakil vasıtalarına tatbik olunmaz. Askerî hizmetler ve gümrük ve zabıta hizmetlerinde kullanılan hava nakil vasıtaları Devlet hava nakil vasıtası telâkki olunur.

Kısım : 4

Gümrüklü hava limanlarında, iniş;

Bir anlaşmanın hükümleri veya hususi bir müsaade mucibince hava nakil vasıtalarının bir âza Devletin ülkesinden iniş yapmamızın geçmelerine mezuniyet verildiği haller müstesna, bir âza Devletin ülkesine giren herhangi bir hava nakil vasıtası mezkûr Devletin nizamâtı bunu icabettirdiği takdirde, Gümrük ve sair muayeneler maksadiyle mezkûr Devlet tarafından tâyin edilecek bir hava limanına inmek mecburiyetindedir. Bir âza Devletin ülkesinden ayrılırken mezkûr hava nakil, vasıtası aynı şekilde tâyin

edilecek olan gümrüklü hava limanından kalkacaktır. Bu şekilde tâyin olunan gümrüklü hava limanların ait tafsilât Devlet tarafından neşrolunarak bütün diğer âza Devletlere tamim olunmak üzere muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtına tevdi edilecektir.

Kısım : 5

Hava nizamatinin kabiliyeti tatbikiyesi :

İşbu Anlaşmanın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bir aza Devletin beynelmilel hava seyrüseferinde çalışan hava nakil vasıtalarının giriş ve çıkışına veya ülkesi içinde bulunduğu müddetçe işletilmesi veya seyrüsefeine mütaallik kavanin ve nizamati, tâbiyet bakımından fark gözetilmeksizin bütün âza Devletlerin hava nakil vasıtalarına tatbik olunacak ve mezkûr hava nakil vasıtalar tarafından giriş ve çıkışında veya mezkûr Devletin ülkesi içinde bulunduğu müddetçe bunlara riayet olunacaktır.

Kısım : 6

Uçuş kaideleri ve saire :

Her âza Devlet kendi' ülkesi içinde uçan veya manevra yapan her hava nakil vasıtasının ve nerede olursa olsun kendi tâbiyeti alâmeti farikasını taşıyan her hava nakil vasıtasının bulunduğu yerde meriyette bulunan, hava nakil vasıtalarının uçuş ve manevra yapmalarına mütaallik kaidelere ve nizamata riayet etmesini temin edecek tedabiri ittihaz etmeyi taahhüt eyler. Her âza Devlet mevki tatbikte bulunan nizamât hilâfına hareket eden bütün eşhas aleyhinde takibat yapılmasının teminini taahhüt eyler.

Kısım : 7

Giriş ve çıkış nizamati :

Her âza Devletin, girişe, çıkışa, muhacerete, .pasaportlara, gümrüğe ve karantinaya taallûk eden nizamât gibi hava nakil vasıtalarının yolcu, mürettebat veya hamulesinin ülkesine giriş veya ülkesinden, çıkışma mütedair kavanin ve nizamatina mezkûr Devletin ülkesine giriş veya çıkışında veya ülkesi içinde bulunduğu müddetçe mezkûr yolcular veya mürettebat tarafından veya hamule namına riayet olunur.

Kısım : 8

Haftalığın sirayetini önlemek :

Âza Devletlerden herbiri kolera, (salgın halinde) tifüs, çiçek, sarıhumma, veya ve Âkit Devletlerin zaman zaman tasrihini kararlaştıracakları diğer sâri hastalıkların hava yoluyla yayılmasını önlemek için müessir tedbirler almağı taahhüt eder ve bu maksatla âza Devletler hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olan sıhhi tedbirlere mütaallik

beynelmîlel nizamatla alâkadar teşekküllerle sıkı istişarede bulunurlar. Bu mevzua mütaallik olmak üzere mevcut olup âza Devletlerin de imza etmiş bulunabilecekleri beynelmîlel konvansiyonların tatbikına engel teşkil etmez.

Kısım : 9

Yolların ve hava limanlarının tâyini :

Her âza Devlet, işbu Anlaşmanın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla :

1. Herhangi bir beynelmîlel hava servisinin kendi ülkesi içinde takip edeceği yolu ve kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir.

Hava limanları ve tesisatının kullanılması harçları :

2. Mezkûr hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için mezkûr servislerden muhik ve mâkul miktarda harçlar alabilir ve alınmasına müsaade edebilir, bu harçlar, müşabih beynelmîlel servislerde işleyen kendi millî tayyarelerinden mezkûr hava limanları ve tesisatın kullanılması için alınan harçlardan yüksek olamaz.

Şu karlar ki, alâkadar bir âza Devletin müracaatı üzerine, hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için alınan harçlar konsey tarafından tetkik edilir ve konsey bu husustaki rapor ve tavsiyelerini alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arzeder.

Kısım : 10

Hava nakil vasıtalarının aranması:

Âza Devletlerin her birinin "salâhiyettar makamâtı diğer âza devletlerin hava nakil vasıtalarında girişte veya çıkışta, mâkul olmayan tehhürlere sebebiyet vermeksizin aramak, ve işbu anlaşma ile tasrih edilen ruhsatîyeler ve sair vesâiki muayene etmek hakkını haizdir.

Madde - IX : Hava seyrüseferlerini kolaylaştıracak tedbirler

Kısım : 1

Hava seyrüseferi kolaylıkları:

İler âza Devlet işbu anlaşmanın ahkâmı mucibince tarifeli beynelmîlel hava servislerinin selâmet ve intizamla işlemesi için zaman zaman lüzumlu görülen radyo kolaylıkları, meterolojî servisleri ve diğer hava seyrüsefer kolaylıklarını, kabili tatbik bulunduğu nispette, temin etmeyi teahhüd eyler.

Kısım : 2

Tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtaları:

Her Âkid Devlet kendi ülkesi içinde tehlikeye duçar olan hava nakil vasıtalarına kabili tatbik bulduğu yardım tedbirlerini temin etmeyi ve, kendi makamının kontroluna tâbi olmak şartıyla, hava nakil vasıtalarının sahibine veya müseccel bulunduğu Devlet makamına ahval ve şeraitin icabettirdiği yardım tedbirlerini almak müsaadesini vermeyi teahhüt eder.

Kısım : 3

Kazaların tahkiki :

Bir âza Devletin Hava Nakil vasıtasının diğer bir âza Devletin ülkesinde kazaya uğraması ve kazanın ölüm veya ağır yaralara sebebiyet vermesi veya kazanın gerek hava nakil vasıtasında gerek hava seyrüsefer tesisatında ciddi teknik kusurlar bulunduğunu göstermesi halinde kaza ülkesi içinde vuku bulan Devlet kazanın ne gibi şerait irinde vuku bulunduğunu tesbit zımında tahkikat açtırır. Hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlete, tahkikatta hazır bulunmak üzere, müşahitler tâyin etmek fırsatı verilir ve tahkikatı yaptıran Devlet tahkikat raporunu ve mukarreratı diğer Devlete bildirir.

Madde - X : Hava nakil vasıtalarının riayet etmesi لازم gelen şartlar

Kısım : 1

Hava nakil vasıtasında taşınacak vesaik :

Âza Devletlerin beynelmilel seyrüseferde işliyen bütün hava nakil vasıtaları aşağıdaki vesaiki taşırlar

- A) Tescil vesikası;
- B) Havaya elverişlilik vesikası;
- C) Mürettebatın kendi sınıfına göre her birine lisans;
- D) Borda jurnali;
- E) Radyo cihazı varsa, hava nakil vasıtası radyo istasyonu lisansı;
- F) Yolcu taşıyorsa bunların isimleriyle bindikleri ve inecekleri yerleri gösterir bir liste;
- G) Yük taşıyorsa bir manifesto ile yük hakkında tafsilâtlı beyanname.

Kısım : 2

Hava nakil vasıtası radyo cihazı :

A) Âkid Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtası tescil edilmiş bulunduğu Devletin salâhiyetli makamları tarafından verilmiş neşredici radyo tesisatı kurup kınanabileceğim mübeyyin bir lisansı haiz olmadıkça diğer Âkid Devletlerin ülkesi dahilinde veya üstünde radyo cihazı taşıyamaz. Ülkesi üzerinden uçulan Âkid Devletin ülkesi dahilinde neşredici radyo cihazlarının kullanılabilmesi o Devlet tarafından vazolunan nizamata tâbidir.

B) Neşredici radyo cihazları ancak tayyarenin müseccel bulunduğu Devletin salâhiyetli makamatı tarafından o maksatla verilmiş hususi bir ruhsatiyeyi haiz bulunan uçucu mürettebat tarafından kullanılabilir.

Kısım : 3

Havaya elverişlilik vesikaları:

Beynelmilel seyrüseferde işleyen her hava nakil vasıtasında, müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış bir havaya elverişlilik vesikası bulunur.

Kısım : 4

Personel lisansları :

A) Beynelmilel seyrüseferde çalışan her hava nakil vasıtasının pilotu ile işletmeye iştirak eden mürettebattan herbirinin, hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış ehliyetname ve lisansları bulunur.

B) Âza Devletlerden her biri kendi tebaalarına diğer âza Devletler tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları, kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını muhafaza eder.

Kısım : 5

Vesika ve lisansların tanınması :

Kısım B (4) ün ahkâmı mahfuz kalmak şartıyla, hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış olan havaya elverişlilik vesikaları ile ehliyetnameler ve lisanslar, diğer âza Devletler tarafından muteber olarak kabul edilir.

Kısım : 6

Borda jurnalları :

Beynelmilel seyrüseferde işleyen her hava nakil vasıtası için hava nakil vasıtasının, mürettebatının ve yaptığı her seferin, tafsilâtının kaydına mahsus bir borda jurnali

tutulur.

Kısım : 7

Fotoğraf cihazları :

Her âza Devlet üzerinde uçan hava nakil vasıtalarının fotoğraf cihazları kullanılmasını men veya tanzim edebilir.

Madde - XI : Havâ limanları ve hava seyrüsefer tesisatı

Hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatı :

Âza Devletlerden biri kendi ülkesi dâhilinde hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatının temini hususunda yardım talebinde bulunduğu takdirde konsey 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonunun XV faslı hükümlerine tevfikân kabîli tatbîk görülen yardımların temini hususunda tertibat alabilir.

Madde - XII : Müşterek işletme teşkilâtları ve anlaşmaları

Kısım : 1

Müşterek teşkilâtların tesisi :

İşbu Anlaşmanın hükümleri, iki ve daha ziyade âza Devletin müşterek hava nakliyatı işletme teşkilâtları veyahut beynelmîlel işletme makamâtı tesis etmelerine veya herhangi yollar üzerinde veya herhangi mıntakalarda servisleri birleştirmelerine mâni olmayacak ve ancak bu kabîl teşkilâtlar veya makamât ve bu gibi birleştirilmiş servisler işbu Anlaşmanın; Anlaşmaların konsey nezdinde tesciline mütaallik hükümler de dâhil olmak üzere bütün ahkâmına tâbi bulunacaktır.

Kısım : 2

Konsey alâkadar âza Devletlere herhangi yollar üzerinde veya herhangi mıntakalarda hava servisleri işletmek üzere müşterek teşkilâtlar tesis etmelerini telkin edebilir.

Kısım : 3

İşletme teşkilâtlarına iştirak :

Bir Devlet gerek Hükümeti vasıtasıyla, gerek Hükümetinin tâyin ettiği bir hava nakliyat şirketi veya şirketleri vasıtasıyla müşterek işletme teşkilâtlarına iştirak edebilir.

Şirketler, alâkadar Devletin münhasıran takdirine göre gerek tamamen, gerek kısmen Devlet sermayesiyle, gerekse hususi sermaye ile müesses olabilirler.

Madde - XIII : Âza Devletlerin taahhütleri

Kısım : 1

Mukavelelerin tescili ;

Âza Devletlerden herbiri, herhangi bir âza Devletin veya bir âza Devletin hava nakliyat şirketinin tarafeyninden bulunduğu, hava yollarına, servislerine iniş haklarına, hava limanları tesisatına veya sair beynelmilel- havacılık işlerine mütaallik olarak mevcut bulunan veya ileride akdedilecek olan teknil mukavele ve anlaşmaları III üncü maddenin 6 ncı kısmının 2 numaralı fıkrasında tarif olunduğu veçhile konseye tevdi etmeyi deruhde eder.

Kısım : 2

İstatistiklerin tescili:

Âza Devletlerden her biri kendi beynelmilel hava nakliyat şirketlerini, konseyin vazedeceği şerait dâhilinde III üncü maddenin 6 ncı kısmının A 3 numaralı fıkrasının (1) ve (2) numaralı bendlerinde tarif olunan trafik raporlarının masraf istatistiklerine ve malî cetvellerinin suretlerini konsey dosyalarına göndermeye icbar etmeyi taahhüt eder.

Kısım : 3

Havacılık usullerinin tatbiki:

Âza Devletler, III üncü maddenin 6 ncı kısmının (1), b, 3 numaralı fıkrasında münderiç meseleler hususunda, 1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansının umumî tavsiyelerini ve konseyin devamlı tetkikatı neticesinde vâki olacak tavsiyeleri mümkün olan süratle kendi millî sivil havacılık usullerine tatbik etmeyi taahhüt ederler.

Madde - XIV : Rücü

İşbu Anlaşmaya iştirak etmiş bulunan herhangi bir âza Devlet Kâtibi Umumiye altı ay evvelinden haber vermek suretiyle işbu Anlaşmadan rücu edebilir Ve Kâtibi Umumî işbu Hicri ihbar keyfiyetinden teşkilâtın bütün âza Devletlerini derhal haberdar eder.

Madde - XV : Tarifler

İşbu Anlaşmada:

A) «Hava Servisi» ibaresi umumî yolcu, posta veya yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarına yaptığı tarifeye tâbi herhangi bir hava servisi mânasını ifade eder.

B) «Beynelmilel Hava Servisi» : İbaresini birden ziyade Devletlerin ülkesi üzerindeki hava içinden geçen bir hava servisi mânâsını ifade eder.

C) «Hava Nakliyat Şirketi» : İbaresini beynelmilel bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü mânâsını ifade eder.

Madde - XVI : İlk muvakkat konseyin intihabı

İlk konseyin terekübü:

İlk muvakkat konsey 1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan beynelmilel sivil havacılık konferansının o maksatla intihap ettiği Devletlerden tereküp eder. Şu kadar ki, bu suretle intihap edilen hiçbir Devlet işbu Anlaşmayı kabul edinceye kadar ve kabulü 7 Aralık 1944 den itibaren altı ay zarfında vâki olmadığı takdirde, konsey âzası olamaz. Hiçbir suretle bir Devletin ilk muvakkat konseye âzalık devresi, işbu Anlaşmanın mevkiî meriyete girmesinden itibaren iki senelik bir müddetin iptidasından evvel başlamadığı gibi hululünden sonra devam edemez.

Konseyde mevki ittihazı:

Muvakkat konseye bu suretle intihap edilmiş olan her Devlet, işbu Anlaşmanın o Devlet tarafından kabulü veya işbu Anlaşmanın mevkiî meriyete girmesi tarihlerinden hangisi daha muahhar ise o tarihte konseydeki mevkiini ittihaz eder ve işbu Anlaşmanın meriyete girmesinden itibaren iki senenin sonuna kadar âzalığını muhafaza eder. Şukadar ki, bu suretle konseye intihap edilmiş olup mezkûr intihaptan itibaren altı ay zarfında işbu Anlaşmayı kabul etmemiş bulunan herhangi bir Devlet konseyin âzası olamaz ve yeri Asamble'nin mütaakıp içtimama kadar münhal kalır.

Madde - XVII : Anlaşmanın imza ve kabulü

Anlaşmanın imzası:

1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansının aşağıda vazıülimza murahasaları, işbu muvakkat anlaşmayı imza ederken namına anlaşma imzalanmış bulunan her hükümetin namına imza vazedilmiş olması keyfiyetinin mezkûr hükümet tarafından anlaşmanın kabulünü tazammün ve kendisini ilzam eden bir taahhüt teşkil edip etmediği hususunda mümkün olan en yakın tarihte Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malûmat verileceği kaydını dermeyan ederler.

Anlaşmanın kabulü:

İşbu anlaşmayı imzalamış bulunmayıp Birleşik Milletler âzasından olan veya onlarla müşareket halinde bulunan veyahut içinde bulunduğumuz dünya cidali esnasında bitarafılığı muhafaza eden her hangi bir devlet, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bildirmek suretiyle işbu anlaşmayı kendisini ilzam eden bir taahhüt olarak

kabul edebilir ve bu kabul keyfiyeti ihbarnamenin Amerika Hükümetinin eline geçmesi tarihinden itibaren hüküm ifade etmeye başlar.

Meriyete giriş:

İşbu muvakkat anlaşma 26 Devlet tarafından kabul edildiği zaman muvakkat meriyete girer.

Ona müteakip, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine ihbar eden her Devlet için için ihbarnamenin mezkûr hükümetin eline geçmesi tarihinden itibaren lüzum ifade etmeye başlar.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, adı geçen Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansında temsil edilmiş olan bütün hükümetleri işbu muvakkat anlaşmanın mevki meriyete girmesi tarihinden YO anlaşmanın kabulünü mübeyyin bütün ihbarnamelerin vürudundan haberdar eder.

Tasdikan likmakal .....

(Esas anlaşmadaki ahkâmın aynıdır).

Ek IV - MİLLETLERARASI HAVA ULAŞTIRMA SÖZLEŞMESİ

Madde - I

Kısım: I

Âkit Devletlerden her biri diğer Âkit Devletlere tarifeye bağlanmış Beynelmilel Hava Servisleri için aşağıdaki hava serbestilerini bahşeder:

1. Ülkesi üzerinden yere inmeksizin uçup geçmek imtiyazı;
- 2) Trafikten gayri maksatlarla inmek imtiyazı (teknik iniş yapmak imtiyazı);
3. Hava nakil vasıtasının tabiiyetini hak olduğu Devletin ülkesinden almış okluğu yolcu, posta ve hamuleyi indirmek imtiyazı;
4. Hava nakil vasıtasının tabiiyetini haiz olduğu Devletin ülkesine gidecek yolcu, posta, hamuleyi almak imtiyazı;
5. Herhangi diğer bir Âkit Devletin ülkesine gidecek yolcu, posta ve hamuleyi almak imtiyazı ve herhangi diğer bir Âkit Devletin ülkesinden gelen yolcu, posta ve hamuleyi indirmek imtiyazı;

3, 4, 5 nci bentlerde tasrih edilen imtiyazlar münasebetiyle her Âkit Devletin taahhüdü, hava nakil vasıtasının tabiiyetini haiz olduğu Devletin ana vatanından itibaren ve ana

vatanına müteveccihen aşağı yukarı doğru bir hava yolu üzerindeki geçit servislerine şâmilidir.

İşbu kısımda mevzuubahis imtiyazlar beynelmilel hava servislerine açık olmamak üzere askerî maksatlar için kullanılan hava limanlarına şâmil okuyacaktır. Bilfiil müsademata veya askerî işgale sahne olan mıntakalarda ve harp zamanında bu kabil mıntakalara giden ikmal yolları boyunca, mezkûr imtiyazların tatbiki salâhiyettar askerî makamatın tasvibine bağlı bulunacaktır.

Kısım: 2

Yukarıda mezkûr imtiyazlar, her ikisi de 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan beynelmilel Sivil Havacılık muvakkat Anlaşmasının ve, mevkii tatbika girdiği vakit, Beynelmilel Havacılık Konvansiyonunun ahkâmına tevfikan, tatbik olunacaklardır.

Kısım: 3

Diğer bir Âkit Devletin hava nakliyat şirketlerine teknik iniş yapmak imtiyazını veren bir Âkit Taraf, adı geçen şirketlerin mezkûr inişlerin yapıldığı noktalarda mâkul mikyasta ticari servislerde bulunmasını talep edebilir.

Böyle bir talep aynı yol üzerinde işliyen şirketler arasında tefrikidir muameleyi iltizam etmiyecek, tayyarenin taşıma iktidarını nazarı itibara alacak ve alâkadar Beynelmilel Hava Servislerinin normal işlemesine veya Âkit Taraflardan birinin hukuk ve vecibelerine zarar ika etmiyecek mahiyette olacaktır.

Kısım: 4

Âkit Devletlerden her biri diğer Âkit Devletlerin hava nakil vasıtalarına kendi ülkesinin bir noktasından ücretle veya kiralama suretiyle yolcu, posta ve hamule alarak diğer bir noktasına taşınmasına müsaade etmemek hakkını muhafaza eder. Âkit Devletlerden her biri böyle bir imtiyazı münhasıran herhangi diğer bir Devlete veya herhangi diğer bir Devletin böyle inhisar mahiyetinde bir imtiyazı istihsalden imtina etmeyi taahhüt eyler

Kısım : 5

İşbu Anlaşma hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Âkid Taraflardan her biri:

1. Kendi ülkesi dahilinde herhangi bir Beynelmilel Hava Servisinin takip etmesi icabeden yolu veya kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir;

2. Mezkûr hava limanları vesair tesisatın istimali için muhik ve makul harçlar vazedebilir; mezkûr harçlar mümasil Beynelmilel Hava servislerinde işliyen kendi millî tayyarelerinin -adı geçen limanlar ve tesisatı kullanmak için verecekleri harçlardan ziyade olmayacaktır. Şu kadar İd, alâkadar bir Âkid Tarafın müracaatı üzerine, hava

limanları vesair tesisatın istimali için vazedilen harçlar, yukarıda mezkûr konvansiyon mucibince teşkil edilen Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tetkike tâbi tutulacak ve mezkûr teşkilât alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arzedilmek üzere bu meseleye dair rapor vererek tavsiyelerini bildirecektir.

Kısım : 6

Âkid Taraflardan herbiri diğer bir Devletin hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetinin ve müessir kontrolünün Âkid Taraflardan birinin tebaasının elinde bulunduğuna kani olmadığı ahvalde veya mezkûr şirketin ülkesi üzerinde işlediği Devletin kavaninine riayet etmediği veya işbu Anlaşmadan mütevellit taahhütlerini yerine getirmedeği hallerde adı geçen şirkete ruhsatiye veya müsaade vermekden imtina etmek veya ruhsatiyeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde - II

Kısım : I

Âkid Devletler işbu Anlaşma hükümleriyle kabili telif olmayan- aralarında mevcut karşılıklı taahhüt ve anlaşmaları işbu Anlaşmanın ilga ettiğini kabul ve böyle- taahhüd ve anlaşmalara girişmekten imtina eylemeyi taahhüt ederler.

İşbu Anlaşma ile kabili telif olmayan herhangi diğer taahhütlere girişmiş olan herhangi bir Âkid Devlet kendisinin bu taahhüdlere kurtulmasını temin için lâzımgelen tedbirleri alacaktır. Herhangi bir Âkid Devletin, bir hava nakliyat şirketi işbu Anlaşma ile gayrı kabili telif taahhütlere girişmiş bulunduğu takdirde tebaası bulunduğu Devlet bu taahhütlerin derhal inkızasını temin için mümkün olan gayreti sarfedecek ve her halükârda işbu Anlaşmanın meriyete girmesini mütaakıp kanunen mümkün olan ilk fırsatta mezkûr taahhütlerin inkızasını temin edecektir.

Kısım : 2

Yukarıdaki kısmın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Âkid Devlet işbu Anlaşma hükümleriyle gayrı kabili telif olmayan Beynelmilel Hava Servislerine mütaallik herhangi anlaşmalara girişebilir. Bu kabil anlaşmalar derhal konsey nezdinde tescil olunacak ve Konsey bunları mümkün olan süratle ilân edecektir.

Madde - III

Âkit Devletlerden herbiri, diğer Devletler üzerinden geçen servislerin tesisi ve işletmesinde diğer Âkid Devletlerin mıntakavi servislerine lüzumundan fazla mâni olmamak veya onların diğer Devletler üzerinden geçen servislerinin inkişafına engel olmamak için Mezkûr Devletlerin menafiini lâyıkı veçhile gözönünde tutmayı taahhüt eyler.

Madde - IV

Kısım : I

Herhangi bir Âkid Devlet imza veya kabul zamanında dermeyeran olunacak bir kaydı ihtiraziyi işbu anlaşmaya ilhaketmek suretiyle, 1 inci maddenin 1 inci kısmının (5) inci bendinde musarrah hukuk ve vecibeleri bahs ve kabul etmiyebileceği gibi, anlaşmanın kabulünden sonra herhangi bir zamanda, Konseye altı ay evvelkinden haber vermek suretiyle, mezkûr hukuk ve vecibelerden rücu edebilir.

Böyle bir Âkid Devlet Konseye altı ay evvelinden haber vermek suretiyle mezkûr hukuk ve vecibeleri, yerine göre ya ilk defa olarak veyahut tekrar deruhte edebilir. Hiç bir Âkid Devlet mezkûr bend ahkâmı ile mülzem bulunmıyan diğer bir Âkid Devlete karşı mebhusünanh bendde münderiç hukuku bahşetmekle mükellef kılınmaz.

Kısım : 2

Bir Âkid taraf diğer bir Âkid tarafın işbu anlaşma mucibince hareketini kendisini haksız bir vaziyette veya müşkilâta mâruz bırakmamak olduğuna kani bulunduğu takdirde meselenin tetkik olunmasını Konseyden rica edebilir. Konsey bunun üzerine meseleyi tetkik edecek ve alâkadar Devletleri istişareye dâvet edecektir. İstişare suretiyle müşkülün halli mümkün olmadığı takdirde Konsey tetkikatı neticesini ve tavsiyelerini alâkadar Âkid tarafları bildirebilir. Bunu müteakip alâkadar bir Âkid Devlet Konseyin kanaatince, lâzımgelen tashih tedabirini almaktan mâkul olmayan bir şekilde temerrüd ettiği takdirde, Konsey yukarıda mezkûr teşkilâtın Assamblesine, adı geçen Âkid Devlet mevzuubahs tedabiri alıncıya kadar işbu Anlaşmanın kendisine bahşettiği hukuk ve imtiyazlara talik edilmesini tavsiye edebilir. Assamble sülûsan ekseriyetinin reyî ile mezkûr Âkid tarafın hukukunu, muvafık göreceği müddetçe veya mezkûr Devlet tarafından tedabiri lâzıma alındığına Konsey karar verinceye kadar, talik edebilir.

Kısım : 3

İşbu Anlaşmanı tefsir veya tatbikına dair iki veya daha ziyade Âkit Devletler arasında vukua gelen herhangi bir ihtilâf müzakere ile hallolunamadığı takdirde, yukarıda zikredilen konvansiyonun tefsir veya tatbikına dair vâki olan ihtilâfların halline mütedair olan mezkûr konvansiyonun XVIII nci faslı ahkâmı aynı şekilde tatbik olunacaktır.

Madde -V

İşbu Anlaşma yukarıda mezkûr konvansiyonun meriyeti müddetince mevkiî meriyette kalacaktır. Şu kadar ki, işbu Anlaşmaya iştirak eden herhangi bir Âkit Taraf Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bir sene evvel haber vermek suretiyle, Anlaşmadan rücu edebilir ve Birleşik Amerika Devletleri Hükümeti işbu ihbar ve rücu keyfiyetinden

derhal bütün diğer Âkit Devletleri haberdar eder.

Madde - VI

Yukarıda mezkûr konvansiyonun mevkii meriyete girmesine değin, işbu Anlaşma metninde IV üncü maddenin 3 üncü kısmı ile VII nci maddeden gayri yerlerde, mekûr konvansiyona atfikelâm edildikçe 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Anlaşması kastedilmiş gibi telâkki olunacak, ve Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtından, assamblenden ve konseyden bahsolundukça, yerine göre muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı, muvakkat assamble ve muvakkat konsey kastedilmiş gibi telâkki olunacaktır.

Madde - VII

İşbu Anlaşmada «Ülke» kelimesi yukarıda mezkûr konvansiyonun 2 nci maddesindeki tarife göre mâna ifade eder.

Madde - VIII Anlaşmanın imza ve kabulü

(III numaralı ekin son maddesinin aynıdır)

Ek III - MİLLETLERARASI HAVA SERVİSLERİ TRANSİT SÖZLEŞMESİ

Madde - 1

Kısım : 1

Âkid Devletlerden her biri diğer Âkid Devletlere tarifeye bağlanmış Beynelmilel hava servisleri için aşağıdaki hava serbestilerini bahşeder:

- 1) Ülkesi üzerinden yere inmeksizin uçup geçmek imtiyazı,
- 2) Trafikden gayri maksatlarla inmek imtiyazı (Teknik iniş yapmak imtiyazı).

İşbu kısımda mevzuubahs imtiyazlar Beynelmilel Hava Servislerine açık olmamak üzere askerî maksatlar için kullanılan Hava Limanlarına şamil olmayacaktır. Bilfiil müsademata veya askerî işgale sahne olan mıntakalarda ve harp zamanında bu kabil mıntakalara giden ikmâl yolları boyunca, mezkûr imtiyazların tatbiki selâhiyettar askerî makamatın tasvibini bağlı bulunacaktır.

Kısım :2

Yukarıda mezkûr imtiyazlar, her ikisi ele 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan Beynelmilel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşmasının ve mevkii tatbiki girdiği vakit Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonunun ahkâmına tevfiikan tatbik olunacaklardır.

Kısım: 3

Diğer bir Âkit Devletin hava nakliyat şirketlerine teknik iniş yapmak imtiyazını veren bir Âkit Taraf, adı geçen şirketlerin mezkûr inişlerin yapıldığı noktalarda mâkul mikyasta ticari servislerde bulunmasını talep edebilir.

Böyle bir talep aynı yol üzerinde işliyen şirketler arasında tefrikkâr muameleyi istilzam etmiyecek, tayyarenin taşıma iktidarını nazarı itibara alacak ve alâkadar Beynelmilel Hava Servislerinin normal işlemesine veya Âkit Taraflardan birinin hukuk ve vecibelerine zarar ıka etmiyecek mahiyette olacaktır.

Kısım: 4

İşbu anlaşma hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Âkit Taraflardan her biri:

1- Kendi ülkesi dâhilinde herhangi bir Beynelmilel Hava Servisinin takip etmesi icabeden yolu veya kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir;

2- Mezkûr hava limanları ve sair tesisatın istimali için muhik ve mâkul harçlar vazededilir mezkûr harçlar mümasil Beynelmilel Hava Servislerinde işleyen kendi millî tayyarelerinin mezkûr liman ve tesisatı kullanmak için verecekleri harçlardan ziyade olmayacaktır. Şu kadar ki, alâkadar bir Âkit Tarafın müracaatı üzerine, hava limanları vesair tesisatın istimali için vazideline harçlar yukarıda mezkûr konvansoyon mucibince tesis edilen bu Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tetkika tâbi tutulacak ve mezkûr teşkilât alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arzedilmek üzere bu meseleye dair rapor vererek tavsiyelerini bildirecektir.

Kısım: 5

Âkit Taraflardan her biri diğer bir Devletin hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetin ve müessir kontrolünün Âkit Taraflardan birinin tebaasının elinde bulunduğuna kani olmadığı ahvalde veya mezkûr şirketin ülkesi üzerinde işlediği Devletin kavaninine riayet etmediği veya işbu anlaşmadan mütevellit taahhütlerini yerine getirmedeği hallerde adı geçen şirkete ruhsatiye vermekten imtina etmek veya ruhsatiyeyi geri almak hakkım muhafaza eder.

Madde - 2

Kısım : 1

Bir Akıt Taraf diğer bir Âkit Tarafın işbu anlaşma mucibince hareketinin kendisini haksız bir "vaziyete veya müşkülâta mâruz bırakmakta olduğuna kani bulunduğu takdirde meselenin tetkik edilmesini konseyden rica edebilir. Konsey bunun üzerine meseleyi tel kik edecek ve alâkadar Devletleri istişareye davet edecektir. İstişare suretiyle müşkülün halli mümkün olmadığı takdirde konsey tetkikatı neticesini ve tavsiyelerini

alâkadar Âkit Taraflara bildirebilir. Bunu mütaakıp alâkadar bir Âkit Devlet konseyin kanaatine, lâzımgelen tashih tedabirini almaktan mâkul olmıyan bir şekilde temerrüt ettiği takdirde, konsey yukarıda mezkûr teşkilâtın assamblesine, adı geçen Âkit Devlet mevzuubahis tedabiri alıncaya kadar işbu anlaşmanın kendisine bahşettiği hukuk ve imtiyazların talik edilmesini tavsiye edebilir. Assamble sülüsani ekseriyetin reyi ile mezkûr Âkit Taraf hukukunu muvafık göreçeği müddetçe veya mezkûr Devlet tarafından tedabiri lâzime alındığına konsey karar verinceye kadar talik edebilir.

Kısım - 2

İşbu Anlaşmanın tefsir veya tatbikına dair iki veya daha ziyade Âkid Devletler arasında vukua gelen herhangi bir ihtilâf müzakere ile hallolunamadığı takdirde, yukarıda zikredilen Konvansiyonun tefsir veya tatbikına dair vâki olan ihtilâfların halline mütedair olan mezkûr konvansiyonun XVIII inci faslı ahkâmı aynı şekilde tatbik olunacaktır.

Madde - 3

İşbu Anlaşma yukarıda mezkûr konvansiyonun meriyeti müddetince mevki meriyette kalacaktır; şu kadar ki, işbu Anlaşmaya iştirak eden herhangi bir Âkid Taraf Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bir sene evvel haber vermek suretiyle Anlaşmadan rücu edebilir ve Birleşik Amerika Devletleri Hükümeti işbu ihbar ve rücu keyfiyetinden derhal bütün diğer Âkid Devletleri haberdar eder.

Madde - 4

Yukarıda mezkûr konvansiyonun mevki meriyete girmesine değin, işbu Anlaşma metninde, ikinci maddenin 2 nci kısmı ile beşinci maddeden gayri yerlerde, mezkûr konvansiyona atfikelâm edildikçe 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan muvafakat Beynelmilel Sivil Havacılık Anlaşması kastedilmiş gibi telakki olunacak ve Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtındân, asambleden ve -konseyden bahsolundukça yerine göre, muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtı muvakkat assamble ve muvakkat konsey kastedilmiş gibi telâkki olunacaktır.

Madde - 5

İşbu Anlaşmada «Ülke» kelimesi yukarıda mezkûr konvansiyonun 2 nci maddesindeki tarife göre mâna ifade eder.

Madde - 6

Anlaşmanın imza ve kabulü

1 Kasım 1944'de Şikago'da toplanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansına aşağıda vazıhımıza murahhas işbu Anlaşmayı imzalarken, namına Anlaşmayı imza vazedilmiş

bulunan Hükümetlerden herbirinin Anlaşmanın imza edilmiş olması, keyfiyetin mezkûr Hükümet tarafından Anlaşmanın kabulünü tazammun ve Hükümeti icabeden bir taahhüt teşkil edip etmediği zımnında mümkün olan en yakın tarihte Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malûmat vermesi lâzım-geldiği hususunda mutabık kalmışlardır.

Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtına âza olan herhangi bir Devlet, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bildirmek suretiyle, işbu Anlaşmayı kendisine icabeden bir taahhüt olarak kabul edebilir ve bu şekilde bir kabul ihbarın Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine vâsıl olduğu andan itibaren hüküm ifade eder.

İşbu Anlaşma Âkit Devletler arasında, herbirinin kabulü vâki oldukça, mevkiî meriyete girer, bunu mütaakıp kabulünü Amerika Hükümetine bildiren her Devlet için, kabul haberinin mezkûr Hükümete muvasalatı tarihinden itibaren hüküm ifade etmeye başlar.

Amerika Hükümeti Anlaşmanın muhtelif Devletlerce kabulü tarihlerini ve kabul eden her Devlet için meriyete girdiği tarihi, vâziülimza olan ve kabul eden bütün Devletlere tebliğ eder.

Tasdikan lilmekal, aşağıda vaziülimza, usulüne tevfiikan salâhiyettar kılınmış murahhaslar, işbu Anlaşmayı imzaları yanındaki tarihlerde Hükümetleri namına imza ederler.

7 Aralık 1944 de Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede muteber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilmiş bir nüsha Vaşington'da imza edilmeye amade bulundurulacaktır. Her iki metin Birleşik Amerika Devletleri Hükümetinin hazinesi evrakında muhafaza edilecek ve mezkûr Hükümet tarafından işbu Anlaşmayı imza veya kabul eden bütün Devletlerin Hükümetlerine tasdikli suretler gönderilecektir.

MİLLETLERARASI SİVİL HAVACILIK KONFERANSI NİHAİ SENET

Birinci kısım [\[\[1\]\]](#)

Nihaî Mukarrerat Hükümetleri;

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansında temsil edilmeleri için Birleşik Amerika Hükümeti tarafından vaki daveti kabul ederek;

Devlet isimlerinin alfabe sırasına göre isimleri aşağıda münderic murahhaslarını tâyin etmişlerdir;

Ve işbu murahhaslar Birleşik Amerika Heyeti Murahhasası Reisi olan Adolf A. Berle Jr'un muvakkat riyasetinde 1 Kasım 1944 de Şikago (Illinois) da toplanmışlardır.

Vaşington'daki Danimarka Elçisi M. Henrik de Kaufmann ile Vaşington'daki Tayland Elçisi M. Mom Rajawongse Promoj şahsi olarak hazır bulunmaları için Birleşik Amerika Hükümeti tarafından vaki davate icabetle ilk Heyeti Umumiye içtimama iştirak etmişlerdir. Konferans, salâhiyetnameler komitesinin teklifi üzerine Danimarka ve Tayland Elçilerinin mütaakıb Heyeti Umumiye içtimalarına iştirak etmelerini tasvib eylemiştir.

Birleşik Amerika Hariciye Nezareti Beynelmilel Konferanslar Dairesi Reisi M. Warren Kelchner, Amerika Reisicumhurunun tasdiki ile konferansın Katibi Umumîliğine tâyin edilmiş ve Birleşik Amerika Ticaret Nezareti Sivil Havacılık idaresi Müdürü Theodore P. Wright konferansın teknik kâtipliğine tâyin olunmuştur.

Birleşik Amerika Heyeti Murahhasası Reisi Adolf J. Berle Jr., konferansın 2 Kasım 1944 de toplanan heyeti umumiye içtimasında konferansın daimî reisliğine intihap edilmiştir.

Fransa Heyeti Murahhasası Reisi M. Max Hymans ve Çin Heyeti Murahhasası Reisi Kia-Ngau Chang konferans ikinci reisliklerine intihap edilmişlerdir.

Heyeti urahasalar reislerinden mürekkep olan ve konferans muvakkat reisinin riyasetinde bulunan idare heyeti, âzalarının isimleri aşağıda münderiç bulunan sevk ve idare komitesini tâyin eylemiştir.

Konferans dört teknik komiteye taksim edilmiştir. Bu komitelerin konferans tarafından intihap edilmiş olan erkânının ve komitelerce tesis olunan tâli komiteler erkânının isimleri aşağıda dercolunmuştur:

Nihai Heyeti Umumiye içtimai 7 Aralık 1944 de vukubulmuştur. Konferansı, muhtelif komitelerin, tâli komitelerin ve Heyeti Umumiye içtimalarının zabıtlarında ve raporlarında münderiç müzakeratı neticesinde aşağıdaki Anlaşma metinleri tesbit edilmiştir:

Beynelmilel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşması I numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Sivil Havacılık konvansiyonu II numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması III numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Hava Münakalâtı Anlaşması IV numaralı eki teşkil etmektedir.

Aşağıdaki kararlar ve tavsiyeler kabul edilmişlerdir:

I

Nihaî mukarreratın tanzimi

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Nihai mukarrerat metnini, 4 Aralık tarihli 34 numaralı jurnalda kâtibi umumî tarafından derpiş olunan telkinata göre kâtibi umumilik tarafından tanzimine ve metnin Koordinasyon Komitesi tarafından tekrar gözden geçirilmesine;

Nihaî mukarrerat metninin konferansın heyeti umumiye içtimamda tesbit etmiş olduğu katî anlatma metinlerini ihtiva etmesine ve nihaî heyeti umumiye içtimamda bu metinde tadilât yapılın amasına karar vermiştir.

II

Teknik ekler projeleri

Birçok hususlarda tatbik olunan Usullerin Devletler arasında âzami imkân derecesinde standart bir hale getirilmesinin, salim, seri ve kolay hava seyrüseferi bakımından mühim olduğunu; ve bu hususatın alelûmum gayet mütenevvi ve karışık meselelere bağlı bulunduğunu ve birçok yeni inkişaf sahalarına ihtiyaç gösterdiğini; ve işbu konferans müzakeratı esnasında, müzakerata iştirak eden teknisyenlerin muvafık görmek hususunda mutabık kaldıkları usul ve nizamatin inkişaf ettirilmesi yolunda hayli ileri gidilmiş olmakla beraber vaktin darlığının ve doğrudan doğruya iştirak edebilen personel adedinin azlığının burada tesbit edilen bazı mukarreratın kifayeti veya doğruluğu üzerinde müzakeratın katî bir hükümle neticelenmesine müsait olmadığını nazarı itibara alan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı:

Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonunun eklerine mütaallik olup işbu mukarrerat metninin V numaralı ekini teşkil eden projelerin aşağıdaki esaslar dâhilinde konferansça kabul edilmesine karar vermiştir:

- A) Burada tesbit olunan projeler konferansa iştirak eden Devletler tarafından derhal ve devamlı surette tetkik edilmek üzere kabul olunacaklardır.
- B) Bunlar muhtelif eklerin şayanı arzu olan saha ve sureti tertibine birer numune olarak kabul edileceklerdir.
- C) İştirak eden Devletler ilâve, hazf veya tadile mütaallik olarak yapmak işeyebilecekleri tavsiyeleri 1 Mayıs 1945 den evvel Birleşik Amerika Hükümetine (veyahut o zamana kadar tesis edilmiş bulunduğu takdirde muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtına) göndermeyi taahhüt ederler.
- D) Birleşik Amerika Hükümeti (veyahut muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı) bu telkinleri muhtelif vesaikin mevzulariyle meşgul olmak için muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tesis edilecek olan teknik komitelerin içtimalarına evvelden hazırlanmak üzere diğer iştirak eden Devletlere gönderilecek, ve mezkûr içtimalar, eklerin konvansiyona zeyil edilmek için nihai şekilde kabul edilmeleri maksadıyla, mümkün olan en kısa zaman zarfında toplanacaklardır.

E) O zamana kadar, teknik tâli komiteler tavsiye edilen usuller üzerinde mutabık kalabildikleri nispette, bütün dünya Devletlerinin, mevcut beynelmilel vecibelerini gözönünde tutarak, mümkün olan süratle ve imkân derecesinde kendi millî usullerini bu usullere doğru tevcih etmeleri teşvik olunur.

III

Teknik personel

Beynelmilel hava seyrüseferine müteallik işlerde elverişli beynelmilel standartların tekâmül ve idamesi için bu saha ile alâkadar sanatların ve muhtelif usullerin teknik ehliyeti haiz personel tarafından daimî surette teknik edilmesi lâzım geldiğini nazarı itibara alan.

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtının, teşekkülünden sonra mümkün olan en kısa zaman zarfında, Kâtibi Umumiliğinde, havacılık fenni u ve usullerinin devamlı tetebbüa bilhassa ihtiyaç gösteren sahalarında ihtisas sahibi olan müsait bir personel istihdam etmesine ve Kâtibi Umumiliğin teknik ehliyet sahibi olan işbu âzalarının beynelmilel standard projelerinin ve sayam tavsiye usulleri» hazırlanmasına müteallik meselelere dair tahliller yaparak muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtına rapor vermeğe ve beynelmilel hava münakalâtının salım ve muntazam bir şekilde sevk ve idaresine âmil olacak sair etüdler yaparak rapor vermeğe memur edilmelerine karar vermiştir.

IV

Metre ölçü sistemi

Milletler ve kıtalararası hava yollarında hava trafikine mütedair kaideler ve nizamlarda standard bir ölçü sisteminin kullanılmasının mezkûr işletmelerin selâmetine ziyadesiyle yardımcı olacağı ve muhtelif memleketler üzerinden yapılacak uçuşların hazırlığında ve uçuş esnasında uçuş ve sair işletme personelinin gözönünde tutulması lâzım gelen kaide ve nizamlar ve sair cetvellerde kullanılan adetlerin kolaylıkla hatırd tutulabilecek yuvarlak rakamlardan müteşekkil bulunmasının gayet ehemmiyetli telâkki edildiğini, nazarı itibara alan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı;

1. Metre sisteminin başlıca beynelmilel standard olarak kullanılması kabili tatbik veya şayanı arzu görülmiyen ahvalde beynelmilel seyrüsefer ile doğrudan doğruya alâkadar neşriyat ve talimatnamelerde münderiç ölçülerin gerek metre ve gerek İngiliz sistemi ile ifade olunması lâzım geldiğine;

2. Muvakkat Beynelmîl Sivil havacılık teşkilatının Beynelmîl hava seyrüseferinde kullanılan numaralandırma usullerinin ve ölçü sistemlerinin ve ebadın tavsifinin daha ziyade yeknasaklaştırılması mevzuunu devamlı tetebbüata ve tavsiyelere açık bulundurmağa karar vermiştir.

V

Hava Nakil Vasıtaları üzerinde mülkiyetin devri:

Beynelmîl işletmelerde kullanılacak hava nakil vasıtalarının satışı mülkiyetin devri ile alâkadar hukuki meseleler üzerinde muhtelif Hükümetlerin umumî bir Anlaşmaya varmasını zaruri kılacağına nazarı itibare alan Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı,

İşbu Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansında temsil olunan muhtelif Hükümetlerin, hava nakil vasıtaları üzerinde mülkiyetin devrine müteallik bir konvansiyonun kabulü maksadiyle bir Beynelmîl hususi hava hukuku konferansının yakın zaman zarfında toplanması hususunun mütalâa etmelerini ve mezkûr hususu hava hukuku konferansının müzakere esasları arasında, her ikisi de 1931 de Comité International Technique d'Experts Juridiques Aériens (CITEJA) tarafından kabul olunan

A) Rehin ve sair ayni teminata ve hava im (ivazlarına müteallik mevcut Konvansiyon projelerinin; ve

B) Hava nakil vasıtalarının mülkiyetine ve havacılıkta tesciline müteallik mevcut Konvansiyon projelerinin bulunmasını tavsiye eder.

Hava nakil vasıtalarının ihtiyatî haczine müteallik 29 Mayıs 1933 tarihli Roma Konvansiyonu: Hava nakil vasıtalarının temin ettiği seri nakil imkânlarından âzami istifade temin olunabilmesi için hava nakil vasıtalarının beynelmîl ticarete süratle işliyebilmelerinin elzem olduğunu; haciz koyan bir alacaklının evvelemirde usulü veçhile ve mahkemedен hüküm ve icra kararı almadan veyahut buna muadil bir icra hakkı iktisap eylemeden hava nakil vasıtalarına haciz ve el koymasının beynelmîl ticarete hava nakil vasıtalarının süratle işlemlerini haleldar edeceğini nazarı itibara alan Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı;

İşbu Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansında temsil edilen Hükümetler arasında üçüncü beynelmîl hususi hava hukuku konferansı esnasında 29 Mayıs 1933 de Roma'da imzalanan «Hava nakil vasıtalarının ihtiyatî haczine müteallik bazı kaidelerin tevhidî konvansiyonu»nu elyevm tasdik eylememiş veya buna iltihak etmemiş bulunanların mezkûr konvansiyonu tasdik veya buna iltihakın şayanı arzu olup olmadığını mütalâa etmelerini tavsiye eder.

VII

CITEJA içtimalarına tekrar iptidar ve bunlarla müşterek hareket olunması

1925 de Paris'de toplanan birinci Beynelmilel Hava hususi hukuki konferansında kabul olunan bir tavsiye mucibince tesis edilen Comité International Technique d'Experts Juriques Aériens (CITEJA) nın zaman zaman toplanacak hususi Hava Hukuku konferanslarında nihai olarak kabul edilmek üzere beynelmilel konvansiyon projeleri hazırlamak suretiyle bir Beynelmilel Hususi Hava Hukuku Kanununun tekâmülüne doğru hayli terakki yapmış olduğunu; ihzar safhasında bulunan CITEJA projelerinin itmamı ve hava hususi hukuku sahasında yeni etüdlere başlanması suretiyle mezkûr Kavanin Mecmuasının daha ziyade tekâmül ettirilmesinin Beynelmilel Sivil Havacılığın inkişafına ehemmiyetli surette yardım edeceğini; nazarı itibara alan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı:

1. İşbu Sivil Havacılık konferansında temsil edilen muhtelif Hükümetlerin, harp dolayısıyla talik edilen Citeja içtimalarına mümkün olan en yakın tarihte tekrar iptidar olunmasını temin etmenin, Citeja Kâtibi Umumîliği masarifatına karşı lâzım gelen yardımlarda bulunulmasının, ve Citeja içtimalarına iştirak edecek hukuk mutahassısları tâyininin ne derece şayanı arzu olduğunu mütalâa etmelerini; ve Citeja'nın faaliyetini muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtının ve 6 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonu ahkâmma tevfikan tesis olunacak daimî Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtı vücade geldikten sonra bu teşkilâtın mesaisiyle teşrik etmenin ne derece şayanı arzu olduğunu dahi mütalâa etmelerini tavsiye eder.

VIII

Muvakkat Hava Yolları için Standard Anlaşma şekli:

Askerî harekâtın cereyanının dünyanın bazı mıntakalarında harbin sivil hava trafiğinde sebebiyet verdiği duraklamayı bertaraf edeceğini;

Bir çok Devletlerin sivil nakliyat sistemleri ve tesisatı kâfi olmaktan çok uzak bulunan bir derekeye düşmüş bulunmakla beraber, diğer taraftan geniş mikyasta seri nakliyat yapmakta, yoksulluk içindeki memleketlere yardım taşımakta, ve normal alış veriş ve ticaretin avdetini tesri etmekteki müessirliğini göstermiş olan tayyarenin kullanılmasında vâsi imkânlar bulunduğunu;

Hava nakliyatı imkânlarının gayet büyük olduğu kadar ilerisi kestirilemez bir mahiyette bulunması dolayısıyla, daha ileride daha daimî tertibatı mevkie tatbika koyabilmek için amelî tecrübe kazanmak maksadiyle aradaki tebeddül devresi içinde erken inkişafı teşvik etmenin şayanı arzu olduğunu ;

Her Devletin kendi arazisi fevkindeki hava sahası üzerinde tamamen ve münhasıran hâkimiyet sahibi olduğunu; ve Hava servislerinin işletilmesi için Devletler arasında

yapılabilecek olan anlaşmalar arasında mümkün olan âzami derecede yeknasaklık bulunmasının şayanı arzu olduğunu, nazarı itibara alan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı:

1. - Her Devletin herhangi diğer bir Devlete veya hava şebekesine inhisar şeklinde transit, teknik iniş ve ticaret maksadiyle giriş haklarını betahsis bahşeden ahkâmı bir anlaşmaya vazetmekten veya herhangi bir Devletin hava şebekesini hariç bırakmayı veya bunlara karşı tefrikkâr muamele yapılmasını istilzam eden anlaşmalar aktinden içtinap eylemesini, ve mevcut ve meriyette olan anlaşmalarının müsaade ettiği ilk fırsatta mevcut olan inhisar mahiyetinde veya tefrikkâr hakları refeylemesini;
2. - Aşağıda dercolunan standart anlaşma projesinin ihtiva ettiği maddelerin yukarıda mezkûr anlaşmalara ithal edilecek standart maddeler olarak kabul olunmasını, ve ancak alâkadar Devletlerin hususi ahvalde ihtiyaç görülen ibare değişikliklerini yapmak ve munzam maddeler ilâve etmek hakkının, mezkûr tadilât ve ilâveler standart maddelerle gayri kabili telif olmamak şartıyla, mahfuz kalacağını, ve bundan başka işbu mukarrerat hükümlerinin hiçbir Devletin diğer Devletlerin hava şebekeleriyle anlaşmalar yapmasına, bu anlaşmalar yukarıda mezkûr maddeleri kabiliyeti tatbikiyeleri nispetinde ihtiva etmek şartıyla, mâni olmayacağını nazarı itibara alınmasını tavsiye eder.

Muvakkat Havayolları için Standard Anlaşma şekli

1. - Âkid Taraflar işbu Anlaşmaya müzeyyel ekte[2] tarif edilen Beynelmilel sivil havayolları ve servislerinin tesisi için lâzımgelen yine aynı ekte musarrak hakları, işbu haklar kendisine verilen Âkid Tarafın reyine göre adı geçen servisler - ister derhal ister sonra tesis olunsun - bahşederler.
2. - (A) Yukarıda mezkûr şekilde tarif edilen hava servislerinin her birinin, alâkadar havayolunu muayyen bir Hava Nakliyat Şirketine veya Şirketlerine tahsis etmek hakkı (1) numaralı bend mucibince kendisine verilmiş olan Âkid Taraf mezkûr yol için bir Hava Nakliyat Şirketine müsaade verdiği anda işletilmesine başlanacak ve hakkı bahşeden Âkid Taraf, işbu Anlaşmanın (7) nci maddesi hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, alâkadar Hava Nakliyat Şirketi veya Şirketlerine lâzım-gelen işletme müsaadesini vermekle mükellef bulunacaktır; Şu kadar ki, kendisine yol tahsis edilen Şirketin, işbu Anlaşmanın derpiş ettiği işletmelere başlamadan evvel, hakları bahşeden Âkid Tarafın salâhiyettar havacılık makamâtı nezdinde, mezkûr makamâtını alelusul tatbik ettiği kavanin ve nizamat mucibince, ehliyetini ispata davet olunabilmesi, ve askerî müsademât sahası olan veya işgal altında bulunan veyahut bu kabil ahvalin tesiri altında bulunan mıntakalarda mezkûr şekilde işe başlama keyfiyetinin salâhiyettar askerî makamâtın tasvibine bağlı bulunması şarttır

B- İşbu anlaşma ahkâmına tevfikân kendisine ticari haklar bahşedilen herhangi bir Âkit Tarafın mezkûr ticari hakları, muvakkat imkânsızlık halleri müstesna, mümkün olan en yakın tarihte tatbik eylemesi lâzımgeldiği müsellemdir.

3. Âkit Taraftan herhangi birisi tarafından bir hava nakliyat şirketine veya işbu anlaşmaya iştirak etmiyen herhangi bir Devlete evvelce verilmiş olan işletme haklarına kendi hükümlerine göre meriyeti berdevam olacaktır.

4. Tefrikkâr muameleleri önlemek ve gösterilen muamelede müsavatı temin etmek maksadiyle aşağıdaki hususatta mutabık kalınmıştır:

A) Akit Taraftan her biri hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için muhik ve mâkul harçlar tahsili, veya bunların tahsilolunmasına müsaade edebilir. Mamafih, Âkit Taraflardan her biri mezkûr harçların adı geçen hava limanları ve tesisatın istimali için diğerlerine mümasil beynelmilel servislerde işliyen kendi millî tayyarelerinin verdiği harçlardan yüksek olmamasını kabul eder.

B) Bir Âkit Taraf ülkesine diğer bir Âkit Taraf veya anın tebaası tarafından getirilen ve münhasıran bu ikinci Âkit Tarafın hava nakil vasıtalarının istimaline mahsus olan akaryakıt, yağ ve yedek aksama, ülkesine girilen Âkit Tarafça, gümrük resimleri, muayene harçları ve sair millî rüsum -veya harçların vazı bakımından, tebaa muamelesi ve en ziyade mazharı müsaade Devlet muamelesi gösterilecektir.

C) Ekte tarif olunan yolları ve servisleri işletmeğe salâhiyettar kılınan Âkit Tarafların hava yollarına ait sivil nakil vasıtaları içinde bulundurulan akaryakıt, yağ, yedek aksam, alelaide teçhizat ve komanya, diğer Âkit Taraflar ülkelerine giriş ve çıkışta, yukarıda zikredilen levazımat adı geçen hava nakil vasıtaları tarafından mezkûr ülke içindeki uçuşlarda istihlâk edilse bile, gümrük resmi, muayene harcı veya bunlara benzer rüsum ve harçlardan muaf tutulacaktır.

5. Bir Âkit Tarafça verilen veya muteber kılman uçuşa elverişlilik vesikaları, ehliyetnameler ve ruhsatıyeler ekte tarif edilen havayollarının ve servislerinin işletilmesi için diğer Âkit Taraflarca muteber olarak kabul edilecektir. Mamafih, her Âkit Tarafın, kendi tebaasına başka bir Devlet tarafından verilen ehliyetname ve ruhsatıyeleri, kendi ülkesi üzerinden uçuşlar için tanımamak hakkı mahfuzdur.

6. A) Bir Âkit Tarafın, beynelmilel sivil seyrüseferde işliyen hava nakil vasıtalarının kendi ülkesine giriş veya çıkışma veyahut bu kabîl vasıtaların kendi ülkesi içinde bulunduğu sırada işletilmesi ve seyrüseferlerine mütaallik kavanin ve nizamâtı milliyet bakımından ayırt edilmeksizin bütün Âkit Tarafların hava nakil vasıtalarına tatbik edilecek ve mezkûr vasıtalar tarafından giriş veya çıkışla veya mezkûr tarafın ülkesinde bulunulduğu müddetçe bunlara riayet edilecektir.

B) Bir Âkit Tarafın giriş, gümrükten geçiş, hicret, pasaport, gümrük ve karantinaya mütaallik nizamât gibi hava nakil vasıtalarının yolcu, personel veya hamulesinin kendi ülkesine giriş veya çıkışına mütaallik kavanin ve nizamâtına adı gecen yolcu ve personel tarafından veya hamule için mezkûr Âkit Tarafın ülkesine giriş veya çıkışta veya ülke içinde bulunulduğu müddetçe riayet edilecektir.

7. Âkit Taraflardan her biri diğer bir Devletin bir hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetinin ve müessir kontrolünün işbu anlaşmaya iştirak eden taraflardan birinin tebaasının elinde bulunduğuna kani olmadığı hallerde veyahut bir hava nakliyatının şirketi üzerinde işlediği memleketin kanunlarına yukarıdaki altıncı maddede tarif olunduğu veçhile riayet etmediği veyahut işbu anlaşmadaki taahhüdâtını yerine getirmede mezkûr şirkete ruhsatiye veya müsaade vermemek veya bunları geri almak hakkını muhafaza eder,

8. İşbu Anlaşma veya bununla münasebettar bütün mukaveleler muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtı nezdinde tescil edilecektir.

9. (Arzu olunduğu takdirde buraya, tafsilâtı her anlaşmanın tarafeyni arasında müzakereye bağlı bulunan tahkime müteallik hükümler ilâve edilebilir.)

10. İşbu Anlaşma, umumî çok taraflı bir havacılık konvansiyonu tarafından tadil veya iptal olunmadığı müddetçe meriyette kalacaktır, bean şart ki, işbu Anlaşma ahkâmına tevfiikan bahşedilen servis hakları, hava nakliyat şirketleri alâkadâr bulunan Âkid Tarafa bir sene evvelinden haber verilmek şartıyla, refedilebilir. İşbu ihbar, haber veren Âkid Tarafa yolları işleten Âkid Taraflar arasında müzakerata imkân verecek iki aylık bir müddetten sonra herhangi bir zamanda vâkı olabilir.

Uçuş vesaiki ve Formülerler

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâtının, tesis olunduğu zaman, üzerinde başlıca Beynelmilel Havayolları işletilecek olan mıntakaların lisanında uçuş vesaiki ve formülerlerin neşri meselesini mütalâa etmesi rica olunmasına karar vermiştir.

X

Bazı meselelerin tetebbü edilmek üzere Muvakkat Konseye havale olunması tavsiyesi

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

İşbu konferansta temsil edilen Devletler arasında üzerinde anlaşmaya varılamayan meselelerin, ve betahis (Bellibaşlı olarak hava nakliyatına müteallik bir Beynelmilel Hava Kovansiyonunun bir faslının projesi olan) 358 sayılı vesikanın II, X, XI, XII nci

maddelerinin başlıklarının ifade ettiği mevzularla, konferansın 384, 385, 400, 407 ve 429 sayılı vesikalarının ve bununla alâkadar diğer bütün vesaikin 6 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşması mucibince vücuda gelen muvakkat konseye havale edilecek mezkûr meselelerin devamlı surette tetkik olunması ve mümkün olan ilk fırsatta muvakkat konseye bunlara dair bir rapor tevdi edilmesi hakkında talimat verilmesini tavsiye eder.

XI

Vesaikin teksiri

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Birleşik Amerika Devletleri Hükümetinin işbu nihai mukarrerat metnini; komitelerin raporlarını; umumî içtimaların zabıtlarını, konferansta akdolunan çok taraflı Anlaşmaların metinlerini teksir ettirmeğe, ve işbu konferansın mesaisi ile münasebettar olan bunlardan gayri vesaik içinden neşri menfaati âmmeye muvafik olacağına kani olduklarının neşrine müsaade etmeğe salâhiyettar kılınmasına karar vermiştir.

XII

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

1. Birleşik Devletler Reisicumhuru Franklin D. Roosevelt'e işbu konferansı toplamak hususundaki teşebbüsünden ve konferans hazırlıklarından dolayı şükranını arz etmeğe;
2. Reis Adolf Berle, Jr.a, Konferansa şayanı tahsin bir surette rehberlik etmesinden dolayı derin takdirlerini ifade etmeğe;
3. Kâtibi Umumilik memurinin ve müstahdemini ne konferansın gayelerine erişmesine yardım yolunda gösterdikleri yorulmaz hizmetlerinden ve ihtimamkâr gayretlerinden dolayı takdirlerini ifade etmeğe karar vermiştir.

Tasdikan lilmekal, aşağıda isimleri münderiç murahaslar işbu nihai mukarrerat metnini imza ederler.

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede muteber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilen bir nüsha Vaşington'da imza edilmeğe amade bulundurulacaktır. Her iki metin Birleşik Amerika Devletleri Hükümetinin Hazinei Evrakında muhafaza edilecek ve mezkûr Hükümet tarafından konferansta temsil olunan hükümetlerin her birine tasdikli suretler gönderilecektir.

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Nihai mukarrerata V numaralı ek

Teknik eklerin projeleri

Ek V [\[3\]](#)

TEKNİK EKLERİN PROJELERİ

Ek A, Havayolları şebekeleri

Ek B, Muhaberat usulleri ve sistemleri

Ek C, Uçuş kaideleri

Ek D, Hava trafik kontrol usulleri

Ek E, Uçuş ve makinist personelin ruhsatıyelendirilmesini mütaallik standartlar

Ek F, Yevmiye defteri şeraiti

Ek G, Beynelmilel hava seyrüseferinde işliyen sivil hava nakil vasıtaları için uçuşa elverişlilik şeraiti

Ek H, Hava nakil vasıtalarının tescili ve alâmeti farikalar:

Ek I, Beynelmilel havacılığın meteorolojik korunması

Ek J, Hava harita ve plânları

Ek K, Gümrük usulleri ve manifestolar

Ek L, Kazalarda arama, tahlisiye ve tahkikat.

6630 SAYILI KANUN

Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde İmzalanmış Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonunda İcrası Mukarrer Tadilâta Ait

İki Protokolün Tasdikına Dair Kanun

Kanun No : 6630

Kabul tarihi : 21 Mayıs 1955

Resmi Gazete Tarihi: 31 Mayıs 1955

Resmi Gazete Sayısı: 9016

Madde 1 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin de iştirakiyle Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilerek, Türkiye Büyük

Millet Meclisi tarafından 5 Haziran 1945 tarihinde kabul edilen, 4749 sayılı Kanunla tasdik ve mer'iyete vazolunan Milletlerarası Sivil

Havacılık Konvansiyonunun, biri daimî makarra ait 45 inci maddesinin diğeri yıllık toplantı ve bütçelere ait 48 inci, 49 uncu ve 61 inci

maddelerinin tadili hakkındaki iki Protokol tasdik edilmiştir.

Madde 2 - Bu kanun neşri tarihinde mer'iyete girer.

Madde 3 - Bu kanunu icraya icra Vekilleri Heyeti memurdur.

Montreal 14 Haziran 1954 Milletlerarası Sivil Havacılık Komisyonunda bir tadile ait Protokol

1 Haziran 1954 tarihinde Montreal'de sekizinci içtimainı akdetmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Asamblesi, 7 Aralık

1944 de Şikago'da imzalanmış olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonunda tadilât icrasını şayanı temenni görerek,

Mezkûr Konvansiyonun 94 üncü maddesinin a) fıkrası hükümlerine tevfiikan, bu Konvansiyonda icrası teklif ve metni aşağıya dercedilen tadili 14 Haziran 1954 tarihinde tasvibetmiştir :

Konvansiyonun 45 inci maddesinin sonundaki nokta yerine virgül konulacak ve aşağıdaki ibare ilâve olunacaktır.

«ve Asamblenin kararı ile, bu karar Asamble tarafından tâyin edilecek sayıda reyle ittihaz olunmak şartıyla, muvakkat olmaktan gayrı bir surette başka bir yere naklolunabilir. Bu tâyin edilen rey sayısı Âkid Devletlerin mecmu adedinin beşte üçünden az olmayacaktır.»

Ve mezkûr Konvansiyonun mezkûr 94 üncü maddesinin a) fıkrası hükümlerine tevfiikan teklif edilen tadilin, Âkid Devletlerden kırk ikisi tarafından tasdikim mütaakıp meriyete girmesine, ve Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Umumi Kâtibi tarafından İngilizce, Fransızca ve İspanyolca ve her biri aynı derecede muteber olmak üzere, teklif edilen mezkûr tadili ve aşağıdaki hükümleri muhtevi bir Protokolün ihzarına karar vermiştir.

Dolayısıyla, Asamblenin yukarıda bahis mevzuu kararma tevfiikan, işbu Protokol Asamble Reisi ile Umumî Kâtibi tarafından imza edilecek işbu Protokol, Milletlerarası

Sivil Havacılık Konvansiyonunu tasdik veya buna iltihak etmiş olan her devletin tasdikına arz olunacak; tasdiknameler Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdi edilecek;

İşbu Protokol, kırk ikinci tasdiknamenin tevdi tarihinde, o tarihte bunu tasdik etmiş olacak devletler hakkında mer'iyete girecek;

Umumi Kâtip, bu Protokole ait her tasdiknamenin tevdiinden bütün Âkid Devletleri derhal haberdar edecek;

Umumi Kâtip, bu Protokolün mer'iyete girdiği tarihi, bahis mevzuu Konvansiyona taraf olan veya bunu imza etmiş olan bütün devletlere derhal bildirecek;

Protokol, bunu, anılan tarihten sonra, tasdik edecek devletler hakkında, tasdiknamenin Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdiinde mer'iyete girecektir.

Tasdikanılmakal, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtının sekizinci Asamble Reisi ile Umumî Kâtibi, bu hususta Asamble tarafından mezun kılınarak işbu Protokolü imza ederler.

1954 yılının Haziran ayının on dördüncü günü Montreal'de İngilizce, Fransızca ve İspanyolca ve her biri aynı derecede muteber olmak üzere tek nüsha olarak tanzim edilmiştir. Bu Protokol Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Hazinei Evrakına tevdi edilerek muhafaza olunacak ve aslına uygun tasdikli suretleri Teşkilât Umumî Kâtibi tarafından 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonuna taraf olan veya bunu imza etmiş olan bütün devletlere gönderilecektir.

Walter Binaghi

Cari Ljunberg

Asamble Reisi

Asamble Umumi Kâtibi

Teşkilât Hazinei Evrakına mevdu vesikanın aslına uygun ve tam sureti olduğu tasdik kılındı.

ICAO mührü ve Umumi Kâtibin imzası

Montreal 14 Haziran 1954 Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonunda bazı tadilâta ait Protokol

1 Haziran 1954 tarihinde Montreal'de Sekizinci içtimainı akdetmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Asamblesi, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanmış olan

Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonunda tadilât icrasını şayanı temenni görerek,

Mezkûr Konvansiyonun 94 üncü maddesinin a) fıkrası hükümlerine tevkifan, bu Konvansiyonda icrası teklif ve metinleri aşağıya dercedilen tadilâtı 14 Haziran 1954 tarihinde tasvibetmiştir.

48 inci maddenin a) fıkrasında «her sene» ibaresi yerine «üç yılda bir defadan az olmamak üzere» ibaresi ;

49 uncu maddenin e) fıkrasında «senelik bütçeyi» ibaresi yerine «senelik bütçeleri» ibaresi; ve

61 inci maddede «senelik bütçeyi» ve «bütçeyi reye koyar» ibareleri yerine «senelik bütçeleri» ve «bütçeleri reye koyar» ibareleri ikame edilecektir;

Ve mezkûr Konvansiyonun mezkûr 94 üncü maddesinin a) fıkrasına tevkifan, teklif edilen tadilâtın, Âkîd Devletlerden kırk ikisi tarafından tasdikini mütaakıp mer'iyete girmesine, ve

Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Umumi Kâtibi tarafından İngilizce, Fransızca ve İspanyolca ve her biri aynı derecede muteber olmak üzere, teklif edilen mezkûr tadilâtı ve aşağıdaki hükümleri muhtevi bir Protokol ihzarına karar vermiştir.

Dolayısıyla, Asambenin yukarıda bahis konusu kararma tevfikan işbu Protokol Asamble Reisi ile Umumî Kâtibi tarafından imza edilerek, işbu Protokol, Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonunu tasdik veya buna iltihak etmiş olan her devletin tasdikına arz olunacak; Tasdiknameler, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdi edilecek;

İşbu Protokol, kırkikinci tasdiknamenin tevdi tarihinde, o tarihte bunu tasdik etmiş olacak devletler hakkında mer'iyete girecek;

Umumi Kâtip, bu Protokole ait her tasdiknamenin tevdiinden bütün Âkîd Devletleri derhal haberdar edecek;

Umumi Kâtip, bu Protokolün mer'iyete girdiği tarihi, bahis konusu Konvansiyona taraf olan veya bunu imza etmiş olan bütün devletlere derhal bildirecek;

Protokol, bunu, anılan tarihten sonra tasdik edecek devletler hakkında, tasdiknamenin Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdiinde mer'iyete girecektir.

Tasdikanılmekal, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtının Sekizinci Asamble Reisi ile Umumi Kâtibi, bu hususta Asamble tarafından mezun kılınarak işbu Protokolü imza ederler.

1954 yılının Haziran ayının on dördüncü günü Montreal'de İngilizce, Fransızca ve İspanyolca ve her biri aynı derecede muteber olmak üzere tek nüsha olarak tanzim edilmiştir. Bu Protokol Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Hazinei Evrakına tevdi edilerek muhafaza olunacak ve aslına uygun tasdikli suretleri, Teşkilât Umumi Kâtibi tarafından, 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonuna Taraf olan veya bunu imza etmiş bulunan bütün devletlere gönderilecektir.

Walter Binaghi

Cari Ljunberg

Asamble Reisi

Asamble Umumi Kâtibi

Teşkilât Hazinei Evrakına mevdu vesikanın aslına uygun ve tam sureti olduğu tasdik kılındı.

ICAO mührü Umumi Kâtibi imzası

542 SAYILI KANUN

Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasının Mükerrer 93 üncü Madde Eklenmesine ve 50 nci Maddenin (a) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Protokollerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No : 542

Kabul Tarihi : 18 Şubat 1965

Resmi Gazete Tarihi: 1 Mart 1965

Resmi Gazete Sayısı: 11941

Madde 1 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin de katılımıyla Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilerek 4749 sayılı Kanunla onanmış bulunan Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasında mükerrer 93 üncü madde eklenmesine ve 50 nci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair olan ilişik protokollerin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Milletlerarası Sivil Havacılık Andlaşmasına mükerrer 93 üncü madde eklenmesine ve 50 nci maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesine dair Protokoller

Madde mükerrer 93

a) Yukarıdaki 91, 92 ve 93 üncü maddeler hükümlerine rağmen:

1. Birleşmiş Milletler tarafından kurulmuş veya Birleşmiş Milletlerle bağılılığı olan Milletlerarası kurullardaki üyeliğine son verilmesi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca tavsiye edilen bir Devlet Hükümetinin Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatındaki üyeliği otomatik olarak sona erer.

2. Birleşmiş Milletler üyeliğinden çıkarılan bir Devletin Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatındaki üyeliği, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bu çıkarma kararına aksine bir tavsiye ilıştirmedikçe, otomatik olarak son bulur.

b) Yukarıdaki (a) fıkrası hükümleri sonucu, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatındaki üyeliği sona eren bir Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun tasvibi alındıktan sonra, müracaatı üzerine ve Konseyin çoğunluğunun tasvibi ile yeniden Milletlerarası Sivil. Havacılık Teşkilâtına alınabilir.

c) Birleşmiş Milletlerdeki üyelik hak ve imtiyazlarını kullanmaktan alıkonan teşkilât üyeleri, bu teşkilâtta üyelik hak ve imtiyazlarını kullanmaktan da, Birleşmiş Milletlerin isteği üzerine, alıkonurlar.

Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesini tadil eden Protokol

Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Genel Kurulu, 19 Haziran 1961 tarihinde Montreal'de akdedilen 13 üncü olağanüstü toplantısında Sözleşmeye taraf devletlerin, konsey üyelerinin sayısının artırılması hususundaki umumi arzusunu tesbit ederek, konseyin 6 üyelikle daha teşhizini, yani bu suretle üye sayısının 21 den 27 ye çıkarılmasını uygun görerek bu maksatla 7 Eylül 1944 tarihinde Şikago'da akdedilen Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tadil edilmesini zaruri bularak, söz konusu sözleşmenin 94 üncü maddesinin (a) fıkrası hükümleri gereğince metni aşağıda kayıtlı sözleşmeyi tadil projesini 21 Haziran 1961 tarihinde kabul etmiştir:

Sözleşmenin 50 nci maddesinin (a) fıkrasındaki 21 «Yirmibir» teriminin 27 «Yirmiyedi» ile değiştirilmesi.

Genel Kurul, söz konusu sözleşmenin 94 üncü maddesinin (a) fıkrası hükümlerine uygun olarak bu tadilâtın yürürlüğe girmesi için tasdikleri gerekli taraf devlet sayısının 56 «Ellialtı» olarak tesbit etmiş ve Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Genel Sekreterinin herbiri aynı derecede muteber olmak üzere Fransızca, İngilizce ve İspanyolca lisanlarında yukarıdaki tadilâta mütaallik aşağıdaki hükümleri muhtevi bir

protokol hazırlanmasını kararlaştırmıştır.

Genel Kurulun yukarıda sözü geçen kararma uygun olarak, işbu protokol teşkilât genel sekreteri tarafından hazırlanmıştır.

İşbu protokol, Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesini tasdik etmiş veya sözleşmeye katılmış olan her devletin tasdikına arz edilecektir.

Tasdik vesikaları Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdi edilecektir.

İşbu protokol, protokolü tasdik edecek devletler hakkında 56 ncı tasdik vesikasının tevdi edildiği gün yürürlüğe girecektir.

Genel sekreteri, işbu protokolün yürürlüğe gireceği tarihi derhal anılan sözleşmeye taraf veya sözleşmeyi imzalamış olan her devlete bildirecektir.

İşbu protokol, yukarıda sözü geçen tarihten sonra protokolü tasdik edecek olan her devlet hakkında, bu devlet tasdik vesikasını Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdi ettiği anda yürürlüğe girecektir.

Bu hususları teyiden Genel Kurul tarafından salâhiyetli kılınmış olan Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı Genel Kurulunun XIII üncü Olağanüstü Toplantısı Başkanı ve Genel Sekreteri usulüne uygun olarak işbu protokolü imzalamışlardır.

Montreal'de 21 Haziran 1961 tarihinde bir nüsha olarak ve her biri aynı derecede muteber olmak üzere Fransızca, İngilizce ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilmiştir, işbu Protokol, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı arşivlerinde kalacak, Teşkilât Genel Sekreteri, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da akdedilen Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf veya sözleşmeyi imzalamış olan bütün devletlere, musaddak suretler gönderecektir.

1972 SAYILI KANUN

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Protokolların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No: 1972

Kabul Tarihi: 16 Mart 1976

Resmi Gazete Tarihi: 25 Mart 1976

Resmi Gazete Sayısı: 15539

Madde 1 - 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan ve 4749 Sayılı Kanunla onaylanmış bulunan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 48 (a), 50 (a) ve 56 ncı

maddelerinde değişiklik yapılmasına dair ilişik dört protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Not: Kanunun 1 inci maddesinde, protokollerin kanuna ekli olarak yayımlandığı belirtilmekteyse de, Düstur'dan ulaşılan Kanununda sözkonusu protokoller yer almamaktadır.

3737 - 3738 SAYILI KANUNLAR

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No: 3737

Kabul Tarihi: 08/05/1991

Resmi Gazete Tarihi: 21 Mayıs 1991

Resmi Gazete Sayısı: 20877

Madde 1 - 30 Eylül 1977 ve 6 Ekim 1989 tarihlerinde Montreal'de imzalanan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol" ile "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol"e katılmamız uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde Âkit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasına 83 (BIS) Maddesinin Eklenmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No. 3738

Kabul Tarihi : 08/05/1991

Resmi Gazete Tarihi: 21 Mayıs 1991

Resmi Gazete Sayısı: 20877

Madde 1 - 5.6.1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla onaylanan, Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde âkit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasına 83 (BIS) maddesinin eklenmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol ile Bu Protokol'un 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol'un Onaylanmasına Dair Karar

Karar No: 92/3353

Kabul Tarihi: 06 Ağustos 1992

Resmi Gazete Tarihi: 22 Ekim 1992

Resmi Gazete Sayısı: Sayı: 21383

1 - 30 Eylül 1977 ve 6 Ekim 1989 tarihlerinde Montreal'de imzalanan, 08/05/1991 tarihli ve 3737 sayılı Kanunla katılmamız uygun bulunan ekli "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına ilişkin Protokol" ile "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol"a katılmamız;

2 - Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasına, 08/05/1991 tarihli ve 3738 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ilişik 83 (BIS) maddesinin eklenmesinin onaylanması;

Dışişleri Bakanlığı'nın 08/07/1992 tarihli ve UKDH/İ/862-4275 sayılı yazısı üzerine, 31/05/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 06/08/1992 tarihinde kararlaştırılmıştır.

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN PROTOKOL

30 Eylül 1977 tarihinde Montreal'de imzalanmıştır.

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK ÖRGÜTÜ GENEL KURULU

30 Eylül 1977 tarihinde Montreal'de yapılan 22 nci Dönem Toplantısında bir araya gelerek, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin özgün Rusça metnine ilişkin A 21-13 sayılı kararı kaydederek, Söz konusu Sözleşmenin özgün Rusça metninin de mevcut olması doğrultusunda hükme bağlanmasının tüm akit devletlerin genel bir isteği olduğunu kaydederek, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da düzenlenen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin yukarıda sözü edilen amaç doğrultusunda değiştirilmesinin gerektiğini gözönünde bulundurarak, 1. Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 94 (a) maddesi hükümleri uyarınca, söz konusu Sözleşmeye aşağıda önerilen değişikliğin yapılmasını onaylar:

Sözleşmenin son paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilir:

"7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da İngilizce dilinde düzenlenmiştir. Bu Sözleşmenin İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde düzenlenmiş metinleri aynı derecede geçerlidir. Bu metinler Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin arşivlerinde saklanacak ve onaylanmış nüshaları bu Sözleşmeye katılacak veya imzalayacak devletlerin hükümetlerine ABD Hükümeti tarafından gönderilecektir. Bu Sözleşme Vaşington'da imzaya açık olacaktır.",

2. Sözleşmenin 94 (a) maddesi uyarınca, yukarıda önerilen değişikliğin yürürlüğe girmesi için onaylayan taraf devlet sayısı 94 olacaktır.

3. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Sekreteri, yukarıda önerilen değişiklik ile ortaya çıkacak hususları kapsayan İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde aynı derecede geçerli olacak bir Protokol oluşturulmasını kararlaştırmıştır.

SONUÇ OLARAK, Genel Kurulun sözkonusu çalışması uyarınca, Bu Protokol, Örgütün Genel Sekreteri tarafından düzenlenmiştir. Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini onaylayan veya katılan her ülkenin onayına açık olacaktır.

Onay belgeleri Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne tevdi edilecektir.

Bu Protokol, onaylayan devletler bakımından 94 üncü onay belgesinin tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Genel Sekreter, Protokolün her bir onay tevdi tarihinden Sözleşmeye tüm taraf devletleri derhal haberdar edecektir.

Genel Sekreter, Protokolün yürürlüğe girdiği tarihi Sözleşmeye taraf tüm devletlere derhal bildirecektir.

Bu Protokolü sözü edilen tarihten sonra onaylayan her akit devlet için, işbu Protokol onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık örgütüne tevdi edilmesiyle yürürlüğe girecektir.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Kurulunun 22. Dönem Başkanı ve Genel Sekreteri, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olarak işbu Protokolü imzalamışlardır.

Bu Protokol bindokuzyüzyetmişyedi yılının Eylül ayının otuzuncu günü Montreal'de herbiri aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde tek bir belge halinde düzenlenmiştir. Bu Protokol Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nün arşivlerinde saklanacak ve onaylanmış nüshaları Genel Sekreter tarafından 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da yapılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf tüm devletlere iletilecektir.

K.O. Rattray

22. Genel Kurul Başkanı

Y.Lambert

Genel Sekreter

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin 56 ncı maddesinin değiştirilmesine ilişkin

PROTOKOL

6 Ekim 1989'da Montreal'de imzalanmıştır.

6 Ekim 1989'da Montreal'de 27 nci toplantısını yapan,

Hava Seyrüsefer Komisyonu üyeliğinin genişletilmesinin Akit Devletlerin genel arzusu olduğunu dikkate alan,

Bu organın üye sayısının onbeşten, ondokuza çıkarılmasını uygun mütalâa eden,
Yukarıdaki amaçla, 7 Aralık 1944 tarihinde

Şikago'da tanzim edilen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nde değişiklik yapılması gerektiğini gözönünde bulunduran

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK TEŞKİLATI GENEL KURULU :

1. Sözleşme'nin 94 (a) Maddesindeki hükümlere göre, anılan Sözleşme'de aşağıdaki değişikliğin yapılmasını onaylar,

"Sözleşme'nin 56 ncı maddesindeki ifadesi, olarak değiştirilecektir."

2. Söz konusu Sözleşme'nin 94 (a) Maddesi hükümleri uyarınca, anılan değişikliğin yüz sekiz Akit Devletin onaylamasıyla yürürlüğe gireceğini belirler; ve

3. Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Genel Sekreteri'nin, yukarıda sözkonusu değişikliği içeren ve aşağıdaki hususları kapsayan, hepsi eşit şekilde geçerli İngilizce,

Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde bir Protokol hazırlamasına karar verir:

- a) Protokol, Genel Kurul Başkanı ve Genel Sekreteri tarafından imzalanacaktır.
- b) Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini onaylayan veya bu Sözleşmeye taraf olan herhangi bir Devletin onaylamasına açık olacaktır.
- c) Onay belgeleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtına tevdi edilecektir.
- d) Protokol, onaylayan devletler bakımından, yüzsekizinci onay belgesinin tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.
- e) Genel Sekreter, Protokol'e ilişkin herbir onay belgesinin tevdi edildiği tarihi tüm Akit Devletler'e derhal bildirecektir.
- f) Genel Sekreter, sözkonusu Sözleşme'ye taraf olan tüm Devletlere, Protokol'un yürürlüğe girdiği tarihi derhal bildirecektir.
- g) Protokol, yukarıda belirtilen tarihten sonra Protokol'u onaylayan ülkeler bakımından, onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı'na tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Sonuç olarak, Genel Kurul'un yukarıda sözkonusu kararı uyarınca, İşbu Protokol Teşkilâtın Genel Sekreteri tarafından hazırlanmıştır.

Genel Kurul tarafından yetki verilen, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı 27 nci Genel Kurulu Başkanı ve Genel Sekreteri işbu Protokol'u imzalar.

Montreal'de, bindokuzyüzseksendokuz yılı Ekim ayının altıncı günü, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, herbir metin eşit şekilde geçerli olmak üzere tek nüsha olarak düzenlenmiştir. İşbu Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı arşivinde muhafaza edilecek ve onaylanmış nüshaları, Teşkilât Genel Sekreteri tarafından, 1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ne taraf olan Devletlere iletilecektir.

A.ALEGRIA

Yirmiyedinci Genel Kurul Başkanı

S.S.SIDHU

Genel Sekreter

MADDE 83 BIS

BAZI İŞLEV ve GÖREVLERİN AKTARIMI

a) 12, 30, 31 ve 32 (a) maddelerine rağmen, Sözleşmeye taraf devletlerden birinde kayıtlı bir uçak, daimi işletme yeri ya da böyle bir yer yoksa, daimi ikâmetgâhı sözleşmeye taraf başka bir ülkede olan bir işletmeci tarafından, uçağın mübadelesine ve kiralanmasına ilişkin veya benzeri bir anlaşmaya göre işletilmekte ise, uçağın kayıtlı olduğu devlet, sözkonusu uçakla ilgili olarak kayıtlı bulunulan devlet sıfatıyla taşıdığı, 12, 30, 31 ve 32 (a) maddelerinde yeralan görev ve işlevlerinin tamamını ya da bir kısmını (yapılacak) bir anlaşma ile diğer devlete aktarabilir.

b) Bu aktarım, ya taraf devletlerin anlaşmayı Konsey'e tescil ettirmelerinden ve 83 üncü madde uyarınca ilân etmelerinden önce ya da anlaşmanın varlığı ve kapsamının anlaşmaya taraf bir devletçe ilişkide bulunduğu sözleşmeye taraf başka bir devlet ya da devletlere bildirilmesinden önce, diğer sözleşmeye taraf devletler bakımından geçerli olmaz.

c) (a) ve (b) fıkralarındaki hükümler 77 nci madde kapsamına giren olaylara da uygulanabilir.

Not: İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri 22 Ekim 1992 gün ve 21383 sayılı Resmi Gazete'dedir.

3875 SAYILI KANUN

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50 (a) Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Montreal (1990) Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

Kanun No: 3875

Kabul Tarihi: 11.3.1993

Resmi Gazete Tarihi: 21 Mart 1993

Resmi Gazete Sayısı: 21531

Madde 1 - 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50 (a) maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin Montreal (1990) Protokolünün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50. (a) Maddesinde Değişiklik Yapılması ile İlgili Protokol'un Onaylanmasına Dair Karar

Karar No: 93/4570

Kabul Tarihi: 21 Haziran 1993

Resmi Gazete Tarihi: 1 Temmuz 1993

Resmi Gazete Sayısı: 21624

11/03/1993 tarihli ve 3875 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50 (a) Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol"un onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 07/06/1993 tarihli ve UKDH/I-682-3383 sayılı yazısı üzerine, 31/05/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 21/06/1993 tarihinde kararlaştırılmıştır.

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK SÖZLEŞMESİNİN 50 (a) MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN PROTOKOL

26 Ekim 1990 tarihinde Montreal'de imzalanmıştır.

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK ÖRGÜTÜ GENEL KURULU

25 Ekim 1990 tarihinde Montreal'de yapılan 22 nci (Olağanüstü) Toplantısında bir araya gelerek;

Çok sayıda Akit Devletin, Konsey'deki üye sayısının artırılması sonucu Tarafların daha dengeli bir şekilde temsil edilmelerini sağlamak isteğini kaydederek;

Bu organın üye sayısını otuz üçten, otuz altıya çıkarmayı uygun görerek; 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da düzenlenen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin yukarıda sözü edilen amaç doğrultusunda değiştirilmesi gerektiğini gözönüne alarak;

1. Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 94 (a) maddesi hükümleri uyarınca aşağıda önerilen değişikliğin yapılmasını onaylar:

"50 (a) maddesinin ikinci cümlesi, "otuz üç" yerine "otuz altı" konulmak suretiyle tadil edilecektir".

2. Söz konusu Sözleşmenin, 94 (a) maddesi uyarınca, yukarıda önerilen değişikliğin yürürlüğe girmesi için, Akid Devletlerden 108'i tarafından onaylanması gerektiğini belirtir.

3. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Sekreteri tarafından yukarıda önerilen değişiklik ile, aşağıda belirtilen husustan kapsayan, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, aynı derecede geçerli olacak bir Protokol hazırlanmasını kararlaştırır:

- a) Protokol, Genel Kurul Başkanı ve Sekreteri tarafından imzalanacaktır.
- b) Protokol, sözü edilen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini onaylayan veya katılan her ülkenin onayına açık olacaktır.
- c) Onay belgeleri Uluslararası Sivil Havacılık örgütüne tevdi edilecektir.
- d) Bu Protokol, onaylayan devletler bakımından, 108 inci onay belgesinin bu şekilde tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.
- e) Genel Sekreter, Protokolün her bir onay tevdi tarihi hakkında, Sözleşmeye taraf tüm Devletleri derhal haberdar edecektir.
- f) Genel Sekreter, Protokolün yürürlüğe girdiği tarihi Sözleşmeye taraf tüm devletlere derhal bildirecektir.
- g) Bu Protokolü sözü edilen tarihten sonra onaylayan her Akit Devlet için, işbu Protokol onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık örgütüne tevdi edilmesiyle yürürlüğe girecektir.

SONUÇ OLARAK, Genel Kurulun sözkonusu kararı uyarınca,

Bu Protokol Örgütün Genel Sekreteri tarafından hazırlanmıştır.

Buna tanıklık etmek üzere, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Kurulunun 28 inci Olağanüstü Genel Kurulunun Başkanı ve Genel Sekreteri, Genel Kurul tarafından aldıkları yetkiye dayanarak, işbu Protokolü imzalamışlardır.

Bu Protokol bindokuzyüzdoksan yılı Ekim ayının yirmi altıncı günü Montreal'de her-biri aynı derecede geçerli olmak üzere,

İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde tek bir belge halinde düzenlenmiştir. Bu Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün arşivlerinde saklanacak ve onaylanmış nüshaları Genel Sekreter tarafından 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da yapılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf tüm devletlere iletilecektir.

Assad KOTAİTE S.S. Sidhu

28. Dönem Olağanüstü Genel Sekreter

Genel Kurul Başkanı

Not: İngilizce metni 1 Temmuz 1993 gün ve 21624 sayılı Resmi Gazete'dedir.

4089 SAYILI KANUN

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair

Kanun

Kanun No: 4089

Kabul Tarihi: 09/03/1995

Resmi Gazete Tarihi: 21 Mart 1995

Resmi Gazete Sayısı: 22234

Madde 1 - 10 Mayıs 1984 tarihinde Montreal'de imzalanan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol"un onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol'ün Onaylanması Hakkında Karar

Karar No: 95/7170

Kabul Tarihi: 3 Ağustos 1995

Resmi Gazete Tarihi: 7 Eylül 1995

Resmi Gazete Sayısı: 22397

10 Mayıs 1984 tarihinde Montreal'de imzalanan ve 09/03/1995 tarihli ve 4089 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol"un onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 31/07/1995 tarihli ve DHGY-1/3374 sayılı yazısı üzerine, 31/05/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 03/08/1995 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol

(Montreal, 10 Mayıs 1984)

10 Mayıs 1984'te Montreal'de, 25. Oturumunda (olağanüstü) biraraya gelen Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Genel Kurulu,

- Dünya insanları ve milletler arasında anlayış ve dostluğun yaratılmasına ve korunmasına büyük katkısı olan uluslararası sivil havacılığın kötüye kullanılmasının genel güvenliğe bir tehdit oluşturabileceğini;
- Dünya barışının temeli olan milletler ve insanlar arasındaki işbirliğini geliştirmenin ve anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasının arzu edildiğini;
- Uluslararası sivil havacılığın güvenli ve düzenli bir şekilde gelişmesinin gerekli olduğunu;
- İnsanlığın temel endişelerini dikkate alarak, sivil uçaklarda bulunan insanların hayatlarının ve güvenliklerinin güvenceye alınması gerektiğini;
- 7 Aralık 1944'te Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf olan Devletlerin:
  - * Her Devletin ülkesi üzerindeki hava sahasında tam ve münhasır egemenliği haiz olduğunu kabul ettiklerini,
  - * Devlet uçakları için düzenlemeler yaparken sivil uçakların seyrüsefer güvenliğini gözönünde bulundurmayı taahhüt ettiklerini, ve
  - * Sivil havacılığı Sözleşme'nin hedefleriyle uyuşmayan amaçlar için kullanmamayı kabul ettiklerini,
- Akit Devletlerin, diğer Devletlerin hava sahalarının ihlal edilmesini ve sivil havacılığın Sözleşme'nin hedeflerine uymayan amaçlar için kullanılmasını önlemek için gerekli önlemleri almak ve uluslararası sivil havacılığın güvenliğini daha artırmak hususundaki kararlılıklarını;
- Akit Devletlerin uçuş halindeki sivil uçaklara karşı silah kullanılmaması ilkesini teyit edilmesi yolundaki genel isteğini;

Dikkate Alarak

1. 7 Aralık 1944'te Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nde değişiklik yapılmasının arzu edilir olduğuna karar vermiştir,
2. Sözleşme'nin 94 (a) maddesindeki hükümlere göre, anılan Sözleşme'de aşağıdaki değişikliğin yapılmasını onaylamıştır.
3. maddeden sonra yeni 3 bis maddesi eklenecektir.

" 3 Bis Maddesi "

(a) Akit Devletler, her Devletin uçuş halindeki sivil uçaklara karşı silaha başvurulmasından kaçınılacağını ve önleme sırasında uçakta bulunan kişilerin hayatlarının ve uçağın güvenliğinin tehlikeye maruz bırakılmaması gerektiğini kabul ederler. Bu hüküm,

Devletlerin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ile belirlenmiş olan haklarını ve görevlerini değiştirecek şekilde yorumlanamaz.

(b) Akit Devletler, her Devletin, egemenlik hakkının bir sonucu olarak ülkesi üzerinde izinsiz olarak uçan sivil bir uçağın belirlenmiş havaalanlarından birisine inmesini istemeye veya eğer uçağın bu Sözleşme'nin amaçlarına uymayan bir gaye için kullanıldığı konusunda makul sebepleri varsa, bu uçağa ihlaline son vermesi için başka talimattan vermeye de yetkili olduğunu kabul ederler. Akit Devletler bu amaçla, özellikle bu maddenin (a) fıkrası olmak üzere, Sözleşmenin ilgili hükümleri dahil uluslararası hukuka ters düşmeyen her türlü yola başvurabilirler. Her Akit Devlet, sivil uçakların önlenmesine ilişkin yürürlükteki kurallarını yayınlamayı kabul eder.

(c) Her sivil uçak, bu Maddenin (b) fıkrasına uygun olarak verilen emirlere uyacaktır. Bunu sağlamak için, taraf Devletler, milli kanun ve yönetmeliklerinde, o Devletçe tescil edilmiş veya daimi ikametgahı ya da esas işletme yeri o Devlette bulunan bir işletmeci tarafından işletilen bütün sivil uçakların bu emirlere uymalarını zorunlu hale getirecek düzenlemeleri yapacaklardır. Her Akit Devlet, bu şekildeki uygulanabilir kanun ve yönetmeliklerin ihlalini ağır bir şekilde cezalandıracak ve konuyu kendi kanun ve yönetmeliklerine göre yetkili makamlarına sunacaktır.

d) Her Akit Devlet, o Devletçe tescil edilmiş veya daimi ikametgahı veya esas işletme yeri o Devlette bulunan bir işletmeci tarafından işletilen sivil uçakların kasıtlı olarak bu Sözleşme'nin hedefleriyle uyuşmayan amaçlar için kullanılmasını yasaklamak için gerekli önlemleri alacaktır. Bu hüküm bu maddenin (a) fıkrasını etkilemez veya (b) ve (c) fıkralarının etkisini azaltmaz.

3. Anılan değişiklik, Sözleşme'nin 94 (a) maddesindeki hükme göre 102 Akit Devletin onaylamasıyla yürürlüğe girer.

4. Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Genel Sekreteri'nin anılan değişikliği içeren ve aşağıdaki hususları kapsayan, hepsi eşit şekilde geçerli İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde bir Protokol hazırlamasına karar vermiştir.

a) Protokol, Genel Kurul Başkanı ve Genel Sekreteri tarafından imzalanacaktır.

b) Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ni onaylayan veya bu Sözleşme'ye taraf olan her Devletin onaylamasına açık olacaktır.

c) Onay belgeleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'na tevdi edilecektir.

- d) Protokol, onaylayan Devletler bakımından yüz ikinci onay belgesinin tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.
- e) Genel Sekreter, Protokol'e ilişkin her bir onay belgesinin tevdi edildiği tarihi tüm Akit Devletlere bildirecektir.
- f) Genel Sekreter, söz konusu Sözleşme'ye taraf olan tüm Devletlere Protokolün yürürlüğe girdiği tarihi derhal bildirecektir.
- g) Protokol, yukarıda belirtilen tarihten sonra Protokol' onaylayan Devletler bakımından onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Sonuç olarak, Genel Kurulun söz konusu karar uyarınca,

Bu Protokol Teşkilatın Genel Sekreteri tarafından hazırlanmıştır.

Yukarıdakileri teyiden Genel Kurul tarafından yetki verilen, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Yirmibeşinci (olağanüstü) Oturumu Başkanı ve Genel Sekreter işbu Protokolü imzalar.

Montreal'de bindokuzyzseksendrt yılı Mayıs ayının onuncu günü, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, herbir metin eşit şekilde geçerli olmak üzere tek nüsha olarak düzenlenmiştir. Bu Protokol, uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı arşivinde muhafaza edilecek ve onaylanmış nüshaları, Teşkilat Genel Sekreteri tarafından, 1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'ne taraf olan Devletlere iletilecektir.

Not: İngilizce metni 7 Eylül 1995 gün ve 22397 sayılı Resmi Gazete'dedir.

---

[1] Birinci kısım nihaî mukarreratın metnini ve 1 il IV numaralı eklerin metinlerini; ikinci kısım teknik zeyillerin projelerini teşkil eden V numaralı eki ihtiva eder.

[2] Havayollarının tarifi ve bahēedilen gerek yalnız transit gerek teknik iniş veya ticaret maksadiyle giriş haklarının ve bu hakların bahsinin tâbi kılındığı Şartların tarifi bir ekte münderiç bulunacaktır. Teknik iniş hakları veya ticari hakları bahsedildiği takdirde ek, iniş yapılabilecek limanların veya yolcu, yük ve postanın tahmil ve tahliyesine müteallik ticari hakları verilen limanların tasrihini ve bu hakların hangi Âkid taraflara verildiğine dair bir kaydı ihtiva edecektir.

[3] Nihâî mukarreratın ikinci kısmı olarak ayrıca neşredilmiştir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA